

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Bakalářská práce

Důchodový systém a penzijní fondy

Jakub Dítě

Vedoucí práce: Ing. Milan Ulrich

© 2011 ČZU v Praze

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Akademický rok 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jakub Dítě

obor Provoz a ekonomika

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze čl. 16 určuje tuto bakalářskou práci.

Název práce: **Důchodový systém a penzijní fondy**

Osnova bakalářské práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Problematika důchodových systémů
4. Penzijní fondy a důchodové systémy
5. Důchodový systém a penzijní fondy v ČR
6. Závěr
7. Seznam použitých zdrojů
8. Přílohy

Rozsah hlavní textové části: 30 - 40 stran

Doporučené zdroje:

1. Příb, J.: Důchodové pojištění v České republice. Anag, 2000, ISBN 80-7263-035-0
2. Příb, J.: Kdy do důchodu a za kolik. Grada publishing, 2006, ISBN 80-247-1433-7
3. Rovčanda, Z. a kol.: Peněžní ekonomie a bankovníctví, Management Press, 1997, ISBN 80-85943-49-2
4. Rys, V.: Česká sociální reforma (sociologická studie). Katalinom, 2003, ISBN 80-246-0588-0

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Milan Ulrich**

Termín odevzdání bakalářské práce: březen 2011

Vedoucí katedry

Děkan

V Praze dne: 15. 6. 2010

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "*Důchodový systém a penzijní fondy*" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.3.2011

Jakub Dítě

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval všem, kteří jakýmkoli způsobem přispěli ke vzniku této bakalářské práce a zejména panu Ing. Milanu Ulrichovi za odbornou pomoc a panu Ing. Janu Bartákovi za podklady, které vedly k vytvoření bakalářské práce.

Důchodový systém a penzijní fondy

--

Pension system and pension funds

Souhrn

Bakalářská práce na téma důchodový systém a penzijní fondy je zpracována z důvodů zhoršujících se demografických podmínek v České republice a potřeby reformy důchodového systému.

První kapitola rešeršní části je věnována historickému vzniku důchodového systému v Evropě a jeho vývojem od dob Rakouska-Uherska přes Československou socialistickou republiku až po sametovou revoluci.

Druhá kapitola rešeršní části je zaměřena na analýzu současného důchodového systému České republiky (druhy důchodů, dobou pojištění, výpočet důchodu atd.) a s ním spojené demografické problémy.

Poslední kapitola rešeršní části je věnována podrobnému popisu penzijního připojištění se státním příspěvkem, konkrétně penzijnímu fondu, možnosti založení penzijního připojištění, zhodnocení výhod i nevýhod penzijního připojištění a možnosti výběru penzí.

Ve vlastní části je úvod věnován stručnému shrnutí rešeršní části a zhodnocení, proč je potřeba reforma důchodového systému. Hlavní část vlastní práce je zaměřena na možnost dostatečného finančního zabezpečení na stáří pomocí penzijního připojištění. Závěrem vlastní části bakalářské práce je popsán návrh důchodové reformy vypracovaný Bezděkovou komisí.

Summary

Bachelor thesis on the topic Pension system and Pension funds is prepared on the grounds of deteriorating demographic conditions in the Czech Republic and the need to reform the pension system.

First chapter is devoted to the historical part of the pension system in Europe and its development from the Austro-Hungarian Empire through the Czechoslovak Socialist Republic until the Velvet Revolution.

Second chapter focuses on the analysis of the current pension system in the Czech Republic (type of pension insurance periods, pension calculation, etc.) and related demographic issues.

Last chapter is devoted to the detailed description of the pension insurance with state contribution, namely the pension fund, the establishment of pension options, advantages and disadvantages of pension schemes and pension choice.

The core part is devoted to a brief introduction describing the previous section and evaluate why it is necessary to reform the pension system. The main part of the work is focused on the possibility of adequate financial security for retirement through pension plans. At the end of the thesis, there is described the design of the pension reform drawn by Bezděk's Commission.

Klíčová slova:

důchodový systém
zákon o důchodovém pojištění
demografická krize
důchodová reforma
důchod
penzijní připojištění se státním příspěvkem
zákon o penzijním připojištění
penzijní fond
status penzijního fondu
inflace

Keywords:

pension system
law on pension insurance
demographic crisis
pension reform
old age pension
supplementary pension insurance
law on additional pension insurance
pension fund
status of pension fund
inflation

Obsah

Obsah.....	4
1. Úvod.....	6
2. Cíl práce a metodika.....	7
3.1 Historie, vývoj důchodových systémů v Evropě a v České republice.....	8
3.1.1 Vývoj důchodového systému v Evropě.....	8
3.1.2 Vývoj důchodového systému v České republice	9
3.1.2.1 Reforma sociálního pojištění z roku 1956.....	10
3.1.2.2 Reforma sociálního pojištění z roku 1964.....	10
3.1.2.3 Reforma sociálního pojištění z roku 1975.....	11
3.1.2.4 Sociální reforma v období ČSFR.....	11
3.2 Důchodový systém v České republice.....	12
3.2.1 Problematika důchodového systému.....	12
3.2.1.1 Demografický vývoj společnosti.....	13
3.2.2 Právní úprava důchodového pojištění.....	14
3.2.3 Druhy důchodů.....	15
3.2.3.1 Starobní důchod.....	15
3.2.3.1.1 Obecný starobní důchod.....	16
3.2.3.1.2 Předčasný starobní důchod.....	16
3.2.3.2 Invalidní důchod.....	17
3.2.3.3 Vdovský a vdovecký důchod.....	18
3.2.3.4 Sirotčí důchod.....	19
3.2.4 Doba pojištění.....	19
3.2.5 Důchodový věk.....	22
3.2.5.1 Snížený důchodový věk.....	23
3.2.6 Výpočet důchodu.....	23
3.2.6.1 Osobní vyměřovací základ.....	25
3.2.6.2 Roční vyměřovací základ.....	26
3.2.6.3 Rozhodné období.....	28
3.2.7 Odchod do důchodu a nárok na výplatu důchodu.....	28

3.3	Penzijní připojištění se státním příspěvkem.....	29
3.3.1	Zákon penzijním připojištění.....	31
3.3.2	Penzijní fond.....	31
3.3.2.1	Hospodaření penzijního fondu.....	32
3.3.3	Vznik a nároky penzijního připojištění.....	34
3.3.4	Zánik a přerušení penzijního připojištění.....	35
3.3.5	Pojistná doba a podmínky pro výplatu penzí.....	36
3.3.6	Starobní penze.....	37
3.3.7	Invalidní penze.....	38
3.3.8	Výsluhová penze.....	39
3.3.9	Pozůstalostní penze.....	39
3.3.10	Jednorázové vyrovnání a odbytné.....	40
3.3.11	Převod prostředků mezi penzijními fondy.....	41
3.3.12	Státní příspěvky.....	42
3.3.13	Daňové zvýhodnění penzijního připojištění.....	43
4	Důchodový systém a penzijní fondy v ČR.....	44
4.1	Důchodový systém.....	44
4.2	Penzijní připojištění se státním příspěvkem.....	47
4.3	Finanční zabezpečení důchodů pomocí penzijního připojištění.....	47
4.4	Návrh Bezděkovi komise.....	52
5	Závěr.....	55
6	Seznam použité literatury.....	56
7	Přílohy.....	60

1. Úvod

Důchod, pro mnohé jedno z nejhezčích okamžiků života. Spousta volného času na cestování po České republice i zahraničí, užívání si zaslouženého klidu po odpracovaných letech a konečně dost času věnovat se svým zájmům a koníčkům. Ne každý obyvatel České republiky se v dnešní době dívá na odchod do důchodu pozitivně. Stále více budoucích penzistů se dívá na důchod s oprávněnými obavami. Zdrojem obav je strach z toho, jak se zabezpečit na důchod, aby si mohli užívat svého zaslouženého klidu a volna.

Důchod je stále více diskutované téma a není se čemu divit, protože odchod do důchodu se týká prakticky každého z nás. S přibývajícím věkem se stále více a více zabýváme důchodovým pojištěním, především výší našeho budoucího příjmu.

Stále platí pravidlo, že důchod je pro většinu obyvatel České republiky jediným nebo hlavním příjmem. Ostatní příjmy v důchodu mohou být například dávky z penzijního připojištění, výnosy z akcií nebo jiných cenných papírů, úroky z bankovních vkladů a v neposlední řadě také příjmy z pronájmu nebo prodeje majetku. Někomu se sice podaří, nashromáždit si dostatečně velký obnos peněz, který mu bohatě vystačí na pokrytí svých výdajů v důchodovém věku, ale takových obyvatelů je bohužel jenom minimum.

V České republice se kvůli demografickému vývoji společnosti dostává důchodový systém stále do větších problémů. A spoléhat na stát, že za čtyřicet let dostaneme alespoň nějaký důchod? Asi můžeme opravdu jenom doufat a proto je velmi důležitá odpovědnost jednice, který se rozhodl vzít svůj důchod do vlastních rukou a nespoléhat se pouze na stát.

Důchodový systém se ocitá na začátku důchodové reformy, o které se mluví už léta, ale ještě žádná vláda neudělala razantní kroky vedoucí k důchodové reformě. Doufejme, že nová vláda, kterou jsme si zvolili nebude jenom slibovat, ale že přikročí k rychlému opatření.

Cílem této práce není navrhnout a rozebírat různé možnosti důchodové reformy, ale zaměřit se na praktické a názorné vysvětlení důchodového systému v České republice a zajištění dostatečného množství peněz v důchodu pomocí penzijního připojištění se státním příspěvkem.

2. Cíl práce a metodika

Cílem rešeršní části bakalářské práce je popisnou metodou charakterizovat historický vývoj důchodových systémů v Evropě a v České republice a současný stav důchodového systému České republiky včetně jeho vztahu k problematice stárnutí populace.

V druhé části bakalářské práce je provedena analýza penzijního připojištění, co by dosud deklarovaného prostředku, k zajištění dostatečného množství finančních prostředků na stáří. Jednotlivé penze, které penzijní připojištění nabízí jsou podrobně rozebrány.

Hlavním cílem bakalářské práce, je zhodnocení penzijního připojištění z hlediska finančního zabezpečení na budoucí stáří a porovnání vypočtených výsledků.

Metodika práce je podložena prostudováním odborné literatury, dále pak řady dalších dostupných dokumentů v podobě článků na internetových stránkách. V rešeršní části byla použita metoda deskriptivní - popisná.

V praktické části bakalářské práce je proveden výpočet důchodu a penzijního připojištění pomocí výpočtových modelů. Výsledky jsou vyhodnoceny a je provedeno závěrečné shrnutí.

Zdroj: <http://dumfinanci.cz/ekonomika/z-domova/bezdekova-komise-predstavila-varianty-penzijni-reformy>

3.1 Historie, vývoj a důchodových systémů v Evropě a v České republice

3.1.1 Vývoj důchodového systému v Evropě

Společnost po staletí fungovala na principu rodiny. Členové rodiny se po celou dobu života starali jeden o druhého, rodiče vychovávali děti, které se zase staraly o své rodiče, kteří již neměli možnost se o sebe postarat. Zlom v tomto zaběhnutém modelu nastal v době průmyslové revoluce a následné urbanizace. Koncem devatenáctého století se stále více lidí stěhovalo do měst za prací, lidé začínali dávat přednost kariéře a model rodiny, který byl do té doby znám, začal upadat. Bylo zapotřebí se postarat o lidi, kteří po odpracovaných letech dosáhli důchodového věku a nebyli schopni si sami obstarat prostředky k obživě.

Jako řešení se ukázal systém, kdy člověk v průběhu svého ekonomicky aktivního života přispívá do společného „fondu“ společnosti, ze kterého jsou vypláceny důchody lidem, kteří již mají ekonomicky aktivní období svého života za sebou.¹ Tento důchodový systém je založen především na solidaritě a taky na demografickém vývoji společnosti.

Jako první zavedlo důchodový systém Německo (Otto Eduard Leopold von Bismarck²) v osmdesátých letech devatenáctého století s cílem ochránit své dělníky a jejich rodiny. Ovšem pro dělníky měl pouze jednu nevýhodu a to, že věk odchodu do důchodu byl v Německu 70 let a této věkové hranice se dožila pouze malá část populace. Přesto zavedení důchodového pojištění bylo přelomové rozhodnutí. Podle stejného systému vznikalo důchodové pojištění ve Francii nebo Itálii.

¹ Diplomová práce – Lenka Trubičková str. 6

² Otto Eduard Leopold von Bismarck-Schönhausen (1815 – 1898) jeden z nejvýznamnějších politiků 19. století, známý jako Železný kancléř. Zasloužil se o sjednocení Německa. V letech 1860 - 1890 byl premiérem Pruska, byl také prvním Německým kancléřem.

Rozdílný důchodový systém vznikl ve Velké Británii za druhé světové války z důvodu zabezpečení všech obyvatel trpících následky dvou světových válek. Britský typ připojištění měl taky vysokou míru solidarity, ale poskytoval poměrně malé dávky, které bývaly většinou doplněny ještě dalším připojištěním (dnešní penzijní připojištěním). Byl zde kladen důraz i na odpovědnost každého jednotlivce. Tímto modelem se inspirovalo Irsko, Švýcarsko, Norsko atd.

3.1.2 Vývoj důchodového systému v České republice

Sociální pojištění má v České republice (dříve Československé republice) staré kořeny. Rakousko-uherská monarchie spolu s Bismarckovým Německem spolupracovala v devatenáctém století na zavedení sociálního pojištění. Později se však vývoj v Rakousko-Uhersku opozdil vzhledem k špatné politické situaci a proto byl první zákon o starobním a invalidním pojištění zaměstnanců v soukromém sektoru přijat až v roce 1902. Zákon z roku 1924 zavádí penzijní připojištění současně s nemocenským pojištěním pro všechny dělníky i ve státním sektoru. Ještě před koncem druhé světové vlády se vláda v Košickém programu zavázala k vytvoření národního systému důchodového pojištění.

Po uchopení moci komunistické strany roku 1948 byl přijat zákon o národním pojištěním, doprovázený mohutnou komunistickou propagandou v podstatě šlo o tzv. „Beveridgův plán³“ aplikovaný na Československé prostředí. Zákon pokrýl všechny kategorie pracujících včetně zemědělců a osob samostatně výdělečně činných a pokrýl všechny rizika s výjimkou nezaměstnanosti.

K první velké reformě došlo roku 1951, kdy byla zřízena státní správa důchodového zabezpečení.

³ Beveridgův plán – William Henry Beveridge (1879 – 1963) britský ekonom. Sjednotil celý systém sociálního pojištění ve Velké Británii a udělal ho povinným pro všechny. Je založen jak na účasti státu, tak i na účasti pojištěnce.

3.1.2.1 Reforma sociálního pojištění z roku 1956

Reforma sociálního pojištění z roku 1956 znamenala konec sociálního pojištění a zavedení státního sociálního pojištění podle komunistické ideologie. Hlavním bodem byly důchody vyplácené mužům v 60 a ženám v 55 letech, a to po 20 odpracovaných letech. Výše důchodu závisela přímo na výši mzdy, odpracovaných letech a druhu práce, kterou lidé vykonávali.

Dalším významným bodem reformy bylo zavedení pracovních kategorií podle sovětského vzoru. Pracující byli rozděleny do tří kategorií podle obtížnosti, rizikovosti a důležitosti práce pro společnost.

Do první kategorie náleželi horníci, letci, hutníci, námořníci. To umožňovalo například horníkovi odejít do důchodu už v 55 letech po 15 odpracovaných letech.

Do druhé kategorie náleželi pracovníci, kteří vykonávali zdravotně nebezpečnou práci ať už z hlediska toxických, chemických nebo radioaktivních látek. Ostatní pracující to je 90% byly zařazeni do třetí kategorie. Ve třetí kategorii mohli lidé odcházet do důchodu v 60 letech po 25 odpracovaných letech.

Tento systém sociálního pojištění byl nastaven, aby co nejvíce vyhovoval komunistické ideologii k plnění svých politických cílů.

3.1.2.2 Reforma sociálního pojištění z roku 1964

Důvodem pro zavedení sociální reformy roku 1964 bylo stále stoupající počet důchodců „koncem roku 1963 přesáhl počet osob pobírající důchod dva miliony, což bylo 37% pracujících obyvatel a výdaje na důchody se zvýšil ze 7,5 miliardy korun v roce 1956 a na 14,7 miliardy korun v roce 1964“⁴.

Není se tedy čemu divit, že hlavním cílem reformy bylo snížení nákladů na sociální pojištění.

⁴ Česká sociální reforma – Vladimír Rys str. 19

Mezi nejvýznamnější změny patřilo prodloužení pojistné doby z 20 na 25 let a zavedení maximální hranice pro starobní a invalidní penzi. Další změny, které reforma přinesla, bylo zdanění důchodů a zákaz kumulace penze s pracovním příjmem. Tím se ale sociální systém odchýlil od principu zásluhovosti, s čímž hodně lidí nesouhlasilo.

3.1.2.3 Reforma sociálního pojištění z roku 1975

Reforma z roku 1975 napravila většinu chyb z reformy z roku 1964. Mezi změny reformy patří především sjednocení celého systému zrušením zvláštního postavení členů zemědělských družstev. Dalšími významnými změnami bylo zrušení zdanění důchodů a usnadnění kumulace penze s pracovním poměrem.

„Do roku 1975 se počet osob pobírající penzi zvýšil na 3,4 milionu a náklady na výplaty penzí stouply na 86 miliard korun“⁵. I když bylo zvýšeno skoro 90% všech vyplácených penzí, nepodařilo se státu vyřešit problém adaptace důchodů na vývoj mezd. Navzdory zásluhovému principu, se penze pracovníků třetí kategorie snížila z 85% na 72% průměrného platu. V první kategorii byl pokles ještě citelnější. To přinutilo komunistickou vládu k navýšení vyplácených důchodů a to až do roku 1987. V roce 1988 došlo úpravami zákona k posílení zásluhového principu a v roce 1989 měla být zavedena adaptace vyplácených důchodů na vývoj mezd, ale tento poslední krok už komunistická vláda nestihla.

3.1.2.4 Sociální reforma v období ČSFR

Příprava sociální reformy po pádu komunismu se rozběhla ihned po jmenování vlády národní dohody. Začaly se shromažďovat statistické údaje nezbytné

⁵ Česká sociální reforma – Vladimír Rys str. 20

pro zavedení sociální reformy, shromažďovala se zahraniční zkušenost se sociálním pojištěním, pořádaly se semináře o sociálním pojištění a členové ministerstva byli vysíláni na zahraniční studijní cesty.

Už v červnu roku 1990 předložilo občanské hnutí federální vládě scénář sociální reformy, jímž chce do roku 1992 dosáhnout transformace sociálního pojištění. Mezi zásadní kroky sociálního scénáře patřilo zavedení jednotného systému státního sociálního zabezpečení pro všechny občany, zahrnující nemocenské a důchodové zabezpečení s možností dobrovolného připojištění občanů. Dalším důležitým krokem bylo zavedení nového zákona důchodového pojištění platného od roku 1993, kde vedle základní penze bude zohledněna i odpracovaná doba, tak aby vyplácená penze reagovala na měnící se životní podmínky občanů.

Celý systém důchodového pojištění řídí správy sociálního zabezpečení a financování vyplácení důchodů bylo založeno na systému fondů, které byly odděleny od státního rozpočtu, do kterého přispívají jak zaměstnanci, tak i zaměstnavatelé. Věk odchodu do důchodu zůstal u mužů stejný, tedy 60 let a u žen byl věk odchodu do důchodu stanoven na 57 let bez ohledu na počet vychovaných dětí.

Scénář sociální reformy, byl i když s námitkami schválen. Během následujících let došlo k růstu vyplácených důchodů, ale také rostl počet důchodců.

3.2 Důchodový systém v České republice

3.2.1 Problematika důchodového systému

Problematika dnešního důchodového systému je především založena na rychlém stárnutí populace a na nízké porodnosti a proto se důchodový systém dostává do stále většího rozpočtového deficitu a to v rámci celé Evropy. Proto jsou v oblasti důchodového pojištění velmi potřebné reformní kroky, které jsou bohužel mezi obyvateli nepopulární a proto ještě žádná vláda v České republice neměla odvahu provést důchodovou reformu z důvodu ztráty voličských preferencí.

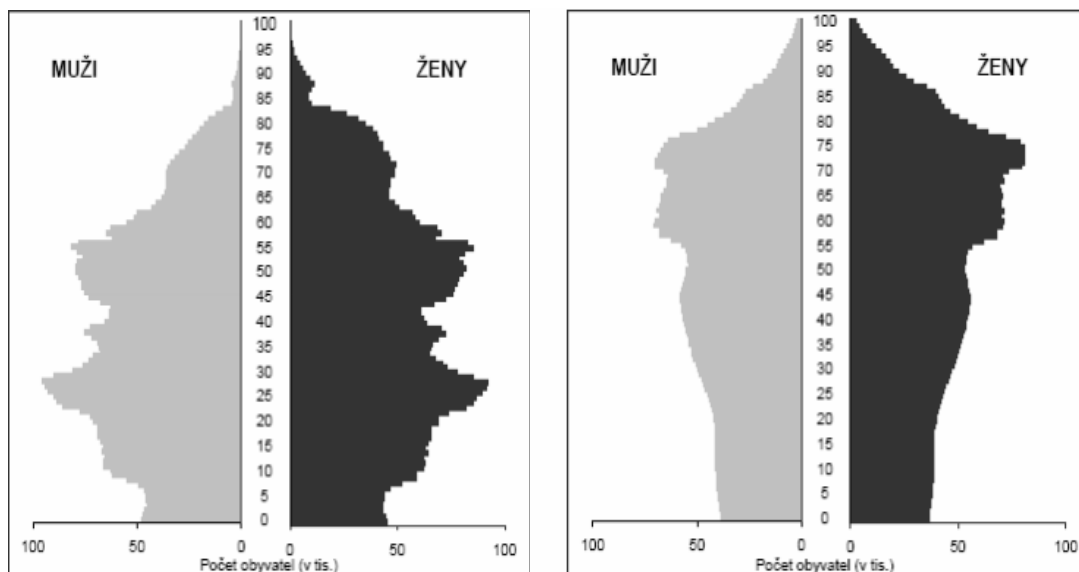
3.2.1.1 Demografický vývoj společnosti

V předchozí kapitole bylo nastíněno, jak se v různých obdobích měnil počet důchodců. Stávající počty důchodců i jejich zastoupení v české populaci jsou výsledkem dlouhodobého demografického vývoje. Demografická struktura společnosti se za posledních padesát let značně proměnila.

S rostoucí úrovní zdravotnictví, poskytovaných služeb a s klesající porodností dochází ke zrychlení stárnutí populace. Tyto faktory znamenají v budoucnosti velkou hrozbu pro důchodový systém. Většina důchodových systémů pracuje na základě průběžného důchodového systému, to znamená, že současné důchody jsou vypláceny ze současných příjmů systému a nedochází tedy k tvorbě rezervních fondů. Počet důchodců vůči ekonomicky aktivnímu obyvatelstvu roste a tím pádem se zvyšuje výše odvodů do důchodového systému. Pro udržení stávajícího důchodového systému je potřeba „udržet“ počet důchodců a počet přispěvatelů do systému, což je zajišťováno věkem pro odchodu do důchodu.

Problémem při zvýšení věku pro odchod do důchodu je částečná změna pracovního trhu, protože jedinci, kteří mají těsně před důchodem, mají často problém si najít práci. Firmy upřednostňují mladší, perspektivnější a tvárnější lidi před zkušeností starších lidí.

Očekávané složení obyvatelstva v České republice v roce 2002 a 2050

Zdroj: Projekce obyvatelstva České republiky str. 18

3.2.2 Právní úprava důchodového pojištění

„Důchodové pojištění je v České republice upraveno od 1. ledna 1996 zákonem č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, který nahradil do té doby platnou právní úpravu důchodového pojištění obsaženou v zákoně č.100/1988 Sb. o sociálním zabezpečení“⁶. Podle platné legislativy se v rámci důchodového pojištění zvyšuje potřebná doba pro odchod do důchodu a to až do roku 2018, podle zákona o sociálním zabezpečení v tzv. srovnávacím výpočtu.

Srovnávací výpočet znamená, že se důchod vypočítává jak podle zákona o důchodovém pojištění tak i podle zákona o sociálním zabezpečení a pojištěnci náleží ten důchod, který je vyšší.

Tento zákon vymezuje rozsah působnosti důchodového pojištění pro případ stáří, invalidity a úmrtí živitele. Dále zákon o důchodovém pojištění definuje pojmy, jako jsou např. nároky na důchody, stanovení výše důchodů, výplatu důchodů při souběhu více důchodů a další otázky týkající se důchodového pojištění.

⁶ Kdy do důchodu a za kolik – Jan Přib str.13

„Další předpisy, které jsou důležité pro důchodové pojištění je zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Pojistné na důchodové pojištění jako součást pojistného na sociálního zabezpečení je upraveno zákonem č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti“⁷.

3.2.3 Druhy důchodů

Po splnění stanovených podmínek vzniká zákonný nárok na důchod, kterého se lze domáhat i u soudu.

„Důchody z důchodového pojištění můžeme rozdělit na důchody přímé, tj. důchody starobní a invalidní a na důchody odvozené, tj. důchody vdovské/vdovecké a sirotčí“⁸. Mezi důchody přímými a odvozenými je ten rozdíl, že důchody přímé se vyměřují z doby pojištění a z výše výdělků žadatele o důchod, zatímco důchody odvozené se stanovují z přímého důchodu, který zemřelý pobíral.

Žádosti o přiznání důchodů, výplatu, výpočet důchodů, evidenci doby pojištění a vydávání potvrzení o pobírání důchodů vyřizuje Česká správa sociálního zabezpečení (popřípadě Okresní správa sociálního zabezpečení). Česká správa také rozhoduje o nároku na důchod.

Výpočtem důchodů a zákonnou pojistnou dobou se bude bakalářská práce zabývat podrobněji v kapitole 2.6. a v kapitole 2.4..

3.2.3.1 Starobní důchod

Starobní důchod tvoří základní pilíř důchodového pojištění. Pojištěnec má nárok na výplatu starobního důchodu, za předpokladu splnění základních podmínek,

⁷ Kdy do důchodu a za kolik – Jan Přib str. 13

⁸ Důchodové předpisy s komentářem – Jan Přib, Vladimír Voříšek str. 26

kterými jsou dosažení potřebné doby pojištění a dosažení důchodového věku.

„V zákoně o důchodovém pojištění (dále jen ZDP) se podle podmínek vzniku nároku rozlišují dva druhy starobního důchodu a to starobní důchod a předčasný starobní důchod“⁹.

3.2.3.1.1 Obecný starobní důchod

Nárok na obecný starobní důchod vzniká dnem, kterým byl dovršen důchodový věk a je splněna potřebná pojistná doba. Další možností pro vznik nároku na obecný starobní důchod je též přeměna invalidního důchodu. Nárok na starobní důchod nemůže vzniknout, jestliže pojištěnec dosáhl potřebného důchodového věku, ale dosud nesplnil stanovenou dobu pojištění. Do pojistné doby se zahrnují i náhradní doby pojištění (viz. kapitola 2.4 Doba pojištění).

Od roku 2010 dochází k postupnému zvýšení potřebné doby pojištění a to z 25 let až na 35 let a to tempem jeden rok za každý kalendářní měsíc po roce 2009 (viz. tabulka doba pojištění – kapitola 2.4.).

3.2.3.1.2 Předčasný starobní důchod

Nárok na předčasný starobní důchod vzniká ještě před dosažením stanoveného důchodového věku. Na předčasný starobní důchod má pojištěnec nárok, jestliže získal dobu pojištění a to nejméně 25 let, do dosažení stanoveného důchodového věku mu ode dne nároku na starobní důchod chybí nejméně tři roky. Předčasný starobní důchod lze přiznat nejdříve ode dne podání žádosti o přiznání předčasného starobního důchodu a nikoli zpětně. Přiznání předčasného starobního důchodu je nevratné.

⁹ Důchodové předpisy s komentářem – Jan Přib, Vladimír Voříšek str. 166

Po roce 2009 má pojištěnec nárok na předčasný starobní důchod jestliže „dosáhl alespoň věku 60 let, pokud jeho důchodový věk činí alespoň 63 let nebo do dosažení důchodového věku mu ode dne, od něhož se starobní důchod přiznává, chybí nejvýše tři roky, pokud důchodový věk je nižší než 63 let“¹⁰. Žádost o přiznání předčasného starobního důchodu závisí pouze na pojištění.

3.2.3.2 Invalidní důchod

„Pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky na starobní důchod nebo pokud se stal invalidním následkem pracovního úrazu“¹¹. Pojištěnec je invalidní, pokud pokles pracovní schopnosti je nejméně o 35%.

Podle ZDP z roku 2008 s účinností od 1. ledna 2010 se zavádí invalidní důchod se třemi stupni a to invalidní důchod s invaliditou prvního, druhého a třetího stupně a to podle poklesu pracovní schopnosti pojištěnce. Přičemž invalidní důchod třetího stupně je stejný jako plný invalidní důchod. Další novinka, kterou zavádí ZDP vylučuje možnost přiznat invalidní důchod po 65 roce věku. Invaliditu pojištěnce zkoumá lékař okresní správy sociálního zabezpečení. Je-li příčinou invalidity pracovní úraz, pojištěnec nemusí splnit podmínky doby pojištění.

Rozdělení invalidního důchodu podle poklesu pracovní schopnosti

<i>Stupeň invalidity</i>	<i>Pokles pracovní schopnosti v %</i>
invalidita prvního stupně	nejméně o 35%, nejvýše o 49%
invalidita druhého stupně	nejméně o 50%, nejvýše o 69%
invalidita třetího stupně	nejméně o 70%

Zdroj: Důchodové předpisy s komentářem – Jan Přib, Vladimír Voříšek str. 202.

¹⁰ Kdy do důchodu a za kolik – Jan Přib str. 63

¹¹ Důchodové předpisy s komentářem – Jan Přib, Vladimír Voříšek str. 198

Doba pojištění invalidního důchodu pro muže a ženy

<i>Věk pojištěnce</i>	<i>Potřebná pojistná doba</i>
do 20 let	méně než 1 rok
od 20 do 22 let	1 rok
od 22 do 24 let	2 roky
od 24 do 26 let	3 roky
od 26 do 28 let	4 roky
nad 28 let	5 roků

Zdroj: Důchodové předpisy s komentářem – Jan Přeb, Vladimír Voříšek str. 206

3.2.3.3 Vdovský a vdovecký důchod

Vdovský a vdovecký důchod byl znovu zaveden od 1. srpna 1991, kdy nahradil vdovecký příspěvek, který byl dávkou sociální péče. „Hlavním účelem vdovského a vdoveckého důchodu je především kompenzace ztráty příjmu partnera po jeho úmrtí po dobu jednoho roku, zatímco dále nárok na důchod trvá jen za splnění předepsaných podmínek“¹². Nárok na vdovský důchod je, pokud vdova/vdovec pečuje o nezaopatřené dítě, pečuje o dítě, které je závislé na péči jiné osoby, je invalidní třetího stupně nebo dosáhla věku o čtyři roky nižší, než činí důchodový věk.

Vdova/vdovec má nárok na vdovský/vdovecký důchod po manželovi/manželce, který byl příjemcem starobního nebo invalidního důchodu nebo zemřel následkem pracovního úrazu. Podmínkou nároku na vdovský a vdovecký důchod je existence právoplatného manželství. „Vznik nároku na vdovský důchod nebrání skutečnost, že manželé nežili delší dobu před úmrtím muže/ženy ve společné domácnosti a jejich manželství přestalo plnit svou společenskou funkci“¹³.

¹² Důchodové předpisy s komentářem – Jan Přeb, Vladimír Voříšek str. 218

¹³ Důchodové předpisy s komentářem – Jan Přeb, Vladimír Voříšek str. 219

3.2.3.4 Sirotčí důchod

Účelem sirotčího důchodu je finanční kompenzace ztráty příjmu dítěte, které bylo na příjmu rodiče závislé.

Nárok na sirotčí důchod má nezaopatřené dítě, zemřel-li rodič, osvojitel dítěte nebo osoba, která převzala dítě do péče a v době smrti bylo dítě odkázáno na výživu, kterou nemohli zajistit rodiče dítěte. Nárok na sirotčí důchod je dále vázám pobíráním starobního nebo invalidního důchodu zemřelou osobou. Pokud nevznikl nárok na starobní nebo invalidní důchod je nastalá situace řešena dávkou sociální péče.

„Při úmrtí obou rodičů náleží dítěti pouze jeden sirotčí důchod a jeho výše byla formou stanovení odlišné výměry u oboustranně osiřelého dítěte vyšší, činila 30% výše důchodu zemřelého u jednostranného sirotka a 50% u oboustranného sirotka“¹⁴.

Nárok na sirotčí důchod nevzniká pěstounovi. Nárok na sirotčí důchod zaniká osvojením dítěte. Pokud osiřelé dítě uzavře sňatek, náleží mu sirotčí důchod i nadále.

3.2.4 Doba pojištění

Doba pojištění bezpochyby patří mezi základní prvky důchodového pojištění, neboť pojistná doba je s výpočtovým základem základní podmínkou pro vznik nároku na výplatu důchodu. Stanovené pojistné doby jsou uvedeny v ZDP v § 42.

ZDP rozlišuje dvě základní doby pojištění a to dobu pojištění a náhradní dobu pojištění. „Základním rozdílem mezi dobou pojištění a náhradní dobou pojištění je ten, že za dobu pojištění se platí pojistné na důchodové pojištění, zatímco za náhradní dobu pojištění se toto pojistné neplatí“¹⁵.

¹⁴ Důchodové předpisy s komentářem – Jan Přib, Vladimír Voříšek str. 228

¹⁵ Kdy do důchodu a za kolik – Jan Přib str. 18

Za dobu pojištění se považuje pracovní poměr na dobu určitou nebo neurčitou. Hlavní, vedlejší nebo souběžný pracovní poměr. Hlavní podmínkou, aby se pracovní poměr hodnotil jako doba pojištění je účast na nemocenském pojištění. Dále se za dobu pojištění považuje služební poměr vojáků z povolání, příslušníků policie České republiky, příslušníků Vězeňské služby České republiky, příslušníků Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky. Za dobu pojištění se považuje členský poměr k družstvu, pokud je zde účast na nemocenském pojištění a pokud je příjem alespoň 400 Kč za měsíc. Za dobu pojištění se dále považuje činnost osob samostatně výdělečně činných.

„Osoba samostatně výdělečně činná je účastna pojištění jen jednou, i když vykonává několik činností, popřípadě spolupracuje při výkonu několika činností nebo současně koná samostatně výdělečnou činnost a spolupracuje“¹⁶. Dále je do doby pojištění započítán výkon práce společníků a jednatelů pro společnost s ručením omezeným a komanditistů pro komanditní společnost, dohoda o pracovní činnosti, pracovní vztah uzavřený podle cizích právních předpisů, výkon práce ve výkonu trestu odnětí svobody, výkon funkce v ZDP vyjmenovaných činitelů tj. soudci, členové zastupitelstvech územních samosprávních celků, ústavní činitelé (poslanci a senátoři Parlamentu České republiky, členové vlády a členové Nejvyššího kontrolního úřadu).

Za náhradní dobu pojištění se považuje studium na střední, vyšší odborné nebo vysoké škole a to prvních šest let po dosažení věku 18 let. „Studium se však hodnotí jako doba pojištění, jde-li o studium před rokem 1996“¹⁷. Poté pouze náhradní doba pojištění.

Od 1. ledna 2010 se však studium za náhradní dobu pojištění nepovažuje. Za náhradní dobu pojištění se dále považuje doba nezaměstnanosti, péče o dítě do věku čtyř let nebo péče dítěte do věku 18 let, pokud jde o zdravotně postižené dítě, které vyžaduje mimořádnou péči.

¹⁶ Kdy do důchodu a za kolik – Jan Přeb str. 22

¹⁷ Kdy do důchodu a za kolik – Jan Přeb str. 30

Dále se za náhradní dobu pojištění považuje péče o bezmocnou osobu, péče o osobu, která je závislá na péči jiné osoby, pobírání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, pobírání nemocenských dávek, doba dobrovolné účasti na důchodovém pojištění.

„Kryjí-li se doby pojištění navzájem, započte se pro stanovení celkové doby pojištění pro vznik nároku na důchod a výši procentní výměry důchodu jen ta doba, jejíž zápočet je pro pojištěnce výhodnější“¹⁸.

Doba pojištění se prokazuje evidenčním listem důchodového pojištění. „Vždy po ukončení zaměstnání a od roku 2004 vždy po uplynutí každého jednotlivého kalendářního roku je evidenční list uzavřen a odeslán do centrální evidence, kterou vede Česká správa sociálního zabezpečení. Občan evidenční list každoročně podepisuje“¹⁹. Doba studia se prokazuje potvrzením o studiu, maturitním vysvědčením nebo diplomem. Doba vojenské služby se prokazuje potvrzením vydaným příslušným vojenským orgánem. Náhradní dobu pojištění lze prokázat rozhodnutím okresní správy sociálního zabezpečení.

„Doba pojištění je kalendářní měsíc, v němž trvala účast na důchodovém pojištění, pokud vně alespoň v jednom dni byla vykonávána činnost zakládající účast na důchodovém pojištění nebo alespoň jeden den trval omluvný důvod anebo byl zúčtován příjem započitatelný do vyměřovacího základu, a to i když vyplývá z výdělečné činnosti vykonávané v jiném kalendářním měsíci“²⁰.

¹⁸ Kdy do důchodu a za kolik – Jan Přib str. 35

¹⁹ Kdy do důchodu a za kolik – Jan Přib str. 36

²⁰ Důchodové předpisy s komentářem – Jan Přib, Vladimír Voříšek str. 8

Potřebná doba pojištění pro nárok na starobní důchod

Doba pojištění	<i>Dosažení důchodového věku v roce</i>
25 let	2010
26 let	2010
27 let	2011
28 let	2012
29 let	2013
30 let	2014
31 let	2015
32 let	2016
33 let	2017
34 let	2018
35 let	2018

Zdroj: Důchodové předpisy s komentáře – Jan Přib, Vladimír Voříšek str. 167

3.2.5 Důchodový věk

Důchodový věk je potřebný pro vznik nároku na starobní důchod. Důležitým kritériem je rok narození pojištěnce. Důchodový věk je rozdílný pro muže a ženy.

U žen je důchodový věk ovlivněn počtem vychovaných dětí. Za vychované dítě se rozumí dítě, které má k ženě určitý vztah tím rozumíme dítě, nejen vlastní, ale též dítě, které žena převzala do trvalé péče nahrazující péči rodičů a zároveň musí žena pečovat o dítě do věku dosažení zletilosti alespoň po dobu 10 let.

„Důchodový věk je upraven v § 32 ZDP, a to v závislosti na časové období. Důchodový věk je v každém časové období vymezen specificky“²¹.

Důchodový věk u pojištěnců narozených před rokem 1936 činí u mužů 60 let a u žen 53 až 57 let podle počtu vychovaných dětí (5 až 1 vychované dítě).

²¹ Kdy do důchodu a za kolik – Jan Přib str. 50

Důchodový věk u pojištěnců narozených v období 1936 až 1968 je zvýšen o příslušný počet kalendářních měsíců (viz. tabulka důchodového věku, příloha str. 52).

Důchodový věk u pojištěnců narozených po roce 1968 činní u mužů 65 let a u žen 65 až 62 let podle počtu vychovaných dětí (0 až 4 vychované děti).

3.2.5.1 Snížený důchodový věk

„Snížený důchodový věk je upraven v § 74, § 74a. Vliv dřívějších pracovních kategorií, pracovní kategorie byly zrušeny k 1. lednu 1993 avšak nárok na předčasný důchod zůstává zachován do 31. prosince 2018), § 76 (vliv práce horníků pod zemí v hlubinných dolech) a § 94 ZDP (účast v odboji)“²².

Do předčasného důchodu je možné odejít ještě před nárokem na starobní důchod a to maximálně 3 roky před nárokem na starobní důchod. Předčasný starobní důchod je průměrně nižší než starobní důchod a to i po dosažení nároku na starobní důchod.

3.2.6 Výpočet důchodu

Vzhledem k velkému rozsahu této kapitoly se bakalářská práce zabývá pouze výpočet starobního důchodu.

Důchody se skládají ze dvou základních složek. Jednak z pevné základní výměry a jednak z pohyblivé procentní výměry.

„Od 1.8.2008 činní na základě nařízení vlády č.211/2008 Sb. základní výměra částku 2170 Kč měsíčně“²³.

²² Kdy do důchodu a za kolik – Jan Přib str. 52

²³ Kdy do důchodu a za kolik – Jan Přib str. 64

Tato výměra je pro všechny důchody stejná a je stanovena každoročním nařízením vlády o zvyšování důchodů. Podle nařízení vlády se od 1.1.2011 zvýší základní výměra všech důchodů na 2 230 Kč měsíčně a procentní výměra vzroste o 3.9%.

„Procentní výměra starobního nebo invalidního důchodu se stanoví procentní sazbou z výpočtového základu, závislou na délce pojištění“²⁴.

„Procentní výměra starobního důchodu činí vždy nejméně 770 Kč měsíčně a to bez ohledu na výši výpočtového základu a délku doby pojištění“²⁵.

Pro účely výpočtu rozlišujeme dvě doby pojištění a to dobu pojištění získanou před vznikem nároku na starobní důchod a dobu pojištění získanou po vzniku nároku na starobní důchod. Náhradní doby pojištění se započítávají v rozsahu 80% do celkové doby pojištění.

Pokud pojištěnec vykonával výdělečnou činnost ještě po vzniku nároku na důchod, zvyšuje se pojištěnci procentní výměra o dalších 1,5% za každých 90 odpracovaných dnů.

Pokud pojištěnec vykonává výdělečnou činnost a pobírá polovinu starobní důchod, může si zvýšit procentní výměru o 1,5% výpočtového základu, pokud odpracoval minimálně 180 kalendářních dnů. Pokud pojištěnec vykonává výdělečnou činnost a pobíral starobní důchod v plné výši, si může zvýšit procentní výměru o 0,4% výpočtového základu, pokud odpracoval minimálně 360 kalendářních dnů.

Výše starobního důchodu se zvyšuje i po jeho přiznání, aby nedocházelo k znehodnocení důchodu z důvodu inflace. Nárůst důchodu může proběhnout buď v pravidelném termínu, což je leden v kalendářním roce nebo mimořádně v květnu kalendářního roku. Podmínkou pro zvýšení důchodů je růst cen alespoň o 10% za předchozí období. Zvýšení důchodů je upraveno v § 67 ZDP.

²⁴ Důchodové předpisy s komentářem – Jan Přib, Vladimír Voříšek str. 182

²⁵ Důchodové předpisy s komentářem – Jan Přib, Vladimír Voříšek str. 182

Výpočet starobního důchodu

$$SD = ZV + \left(\frac{CDP \cdot 1,5}{100} \cdot VZ \right) + \left(\frac{DDP \cdot 1,5}{100} \cdot VZ \right)$$

SD = starobní důchod

ZV = základní výměra starobního důchodu

CDP = celková doba pojištění získaná před vznikem nároku na starobní důchod

VZ = výpočtový základ

DDP = dodatečná doba pojištění

Zdroj: Kdy do důchodu a za kolik Jan Přib str. 67

Vzorový výpočet důchodu viz. příloha str. 61

3.2.6.1 Osobní vyměřovací základ

Z osobního vyměřovacího základu se určí výpočtový základ, který je určen jako měsíční průměrný úhrn ročních vyměřovacích základů za rozhodné období pojištěnce. „Tento průměr se vypočte jako součin koeficientu 30,4167 (koeficient představuje průměrný počet kalendářních dní v kalendářním měsíci: $365/12 = 30,4167$) a podílu úhrnů ročních vyměřovacích základů za rozhodné období a počtu kalendářních dnů přidaných na rozhodné období“²⁶. Pokud jsou v osobním vyměřovacím základu vyloučené doby pojištění, snižuje se o tyto vyloučené doby počet kalendářních měsíců v rozhodném období. Osobní vyměřovací základ se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

²⁶ Kdy do důchodu a za kolik – Jan Přib str. 38

Výpočet osobního vyměřovacího základu

$$\text{Osobní vymeřovací základ} = 30,4167 \cdot \frac{\text{úhrn ročních vymeřovacích základů}}{\text{počet kalendářních dnů RO – vyloučené dny}}$$

RO = rozhodné období

Zdroj: Kdy do důchodu a za kolik Jan Přib str. 39

3.2.6.2 Roční vyměřovací základ

„Roční vyměřovací základ se stanoví jako součin úhrnu vyměřovacích základů pojištěnce za příslušný kalendářní rok a koeficientu nárůstu všeobecného vyměřovacího základu“²⁷. Účelem koeficientu je aktualizovat roční vyměřovací základ pojištěnce v závislosti na tempu růstu průměrné mzdy. Do vyměřovacího základu se započítávají jenom příjmy, které byly dosaženy na základě činnosti, která se považuje za dobu pojištění (viz. kapitola 2.4 doba pojištění).

Vyměřovací základy jsou uvedeny na evidenčních listech důchodového pojištění, popřípadě pro osoby samostatně výdělečně činné na potvrzení okresní správy sociálního zabezpečení. Roční vyměřovací základ se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

Výpočet ročního vyměřovacího základu

$$RVZ = VZ \cdot KNVVZ$$

RVZ = roční vyměřovací základ

VZ = úhrn vyměřovacího základu pojištěnce v kalendářním roce

KNVVZ = koeficient nárůstu všeobecného vyměřovacího základu platný pro příslušný rok

Zdroj: Kdy do důchodu a za kolik Jan Přib str. 40

²⁷ Kdy do důchodu a za kolik – Jan Přib str. 39

„Koeficient nárůstu všeobecného vyměřovacího základu (dále je KNVVZ) se stanoví jako podíl všeobecného vyměřovacího základu za kalendářní rok, který o dva roky předchází roku přiznání důchodu“²⁸. Všeobecný vyměřovací základ a přepočítané koeficienty jsou pro každý kalendářní rok stanoveny vládou a to vždy nejpozději do 30. září příslušného roku.

Všeobecný vyměřovací základ je stanoven Českým statistickým úřadem jako výše průměrné měsíční mzdy.

Přepočítané koeficienty se stanoví Českým statistickým úřadem jako podíl průměrné měsíční mzdy za první pololetí kalendářního roku, který o jeden rok předchází roku přiznání důchodu (viz. tabulka příloha str. 63)

Výpočet KNVVZ

$$\text{KNVVZ} = \frac{\text{VVZ za kalendářní rok, který o dva roky předchází RPD PK}}{\text{VVZ za kalendářní rok, za který se vypočítává RVZ}}$$

VVZ = všeobecný vyměřovací základ

RPD = rok přiznání důchodu

PK = přepočítaný koeficient

RVZ = roční vyměřovací základ

Zdroj: Kdy do důchodu a za kolik Jan Přib str. 40

²⁸ Kdy do důchodu a za kolik – Jan Přib str. 4

3.2.6.3 Rozhodné období

„Rozhodné období pro stanovení osobního vyměřovacího základu je období 30 kalendářních roků bezprostředně před rokem přiznání důchodu“²⁹. Do rozhodného období se nezahrnuje kalendářní roky před dosažením věku 18 let pojištěnce. Do rozhodného období se dále nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986.

Pro přiznání důchodu v roce 1996 bylo důležité rozhodné období deset let (1986 – 1995). Pro přiznání důchodu v roce 2008 bylo rozhodné období dvacet dva let (1986 – 2007). Pro přiznání důchodu v roce 2010 činní rozhodné období dvacet čtyři let (1986 – 2009). Pro přiznání důchodu v roce 2016 bude činit rozhodné období třicet let (1986 – 2015).

3.2.7 Odchod do důchodu a nárok na výplatu důchodu

Pokud pojištěnec splnil předepsané podmínky důchodového připojištění, má ze zákona nárok na odchod do důchodu a pravidelnou výplatu důchodu. V důchodovém pojištění rozlišujeme: nárok na důchod a nárok na výplatu důchodů.

„Nárok na důchod vzniká dnem splnění podmínek stanovených ZDP pro příslušný druh důchodu. U přímých důchodů je podmínek několik a nárok na důchod vzniká dnem, kdy byla splněna časově poslední podmínka“³⁰.

„Nárok na výplatu důchodu vzniká splněním podmínek stanovených ZDP pro vznik nároku na důchod a jeho výplatu a podání žádosti o přiznání nebo vyplacení důchodu“³¹. Nárok na výplatu důchodu zaniká po pěti letech ode dne, za který náleží pojištěnci důchod. Zažádat o zpětnou výplatu důchodu kratší než pět let je možné provést jen tehdy, jsou-li splněny podmínky stanovené pro nárok na výplatu důchodu.

²⁹ Kdy do důchodu a za kolik – Jan Přib str. 41

³⁰ Kdy do důchodu a za kolik – Jan Přib str. 15

³¹ Kdy do důchodu a za kolik – Jan Přib str. 15

Rozhodnutí, zda a kdy podat žádost o přiznání důchodu z důchodového pojištění záleží pouze na pojištěnci samotném. K odchodu do důchodu nemůže pojištěnce nikdo nutit, a to ani zaměstnavatel, který nemůže za pojištěnce požádat o přiznání důchodu.

Je především v zájmu pojištěnce, aby si dobře promyslel datum odchodu o důchodu, aby zbytečně nepřišel o dovolenou nebo aby se nepřipravil o vyšší důchod. Pojištěnec by měl ve vlastním zájmu opatřit všechny potřebné dokumenty k přiznání nároku na důchod, jako jsou doklady o vzdělání, rodné listy dětí (u žen), potvrzení o zaměstnání a také evidenční listy důchodového připojištění, protože ne vždy zaměstnavatel plnil veškeré své povinnosti.

3.3 Penzijní připojištění se státním příspěvkem

S důchodovým pojištěním úzce souvisí penzijní připojištění se státním příspěvkem (dále jen penzijní připojištění), které představuje jeden z hlavních doplňkových zdroj příjmů občanů zejména ve stáří nebo při invaliditě. Penzijní připojištění je podporováno státem (státní příspěvek) a zároveň stát, prostřednictvím národní banky, provádí dohled nad penzijními fondy. Penzijní připojištění je dobrovolné. Penzijní připojištění je upraveno zákonem č. 42/1994 Sb., v platném znění. Zakládá se na pravidelných měsíčních příspěvcích. „Účelem penzijního připojištění je zabezpečit občanům další zdroj příjmů, který bude doplňovat důchody z důchodového pojištění“³².

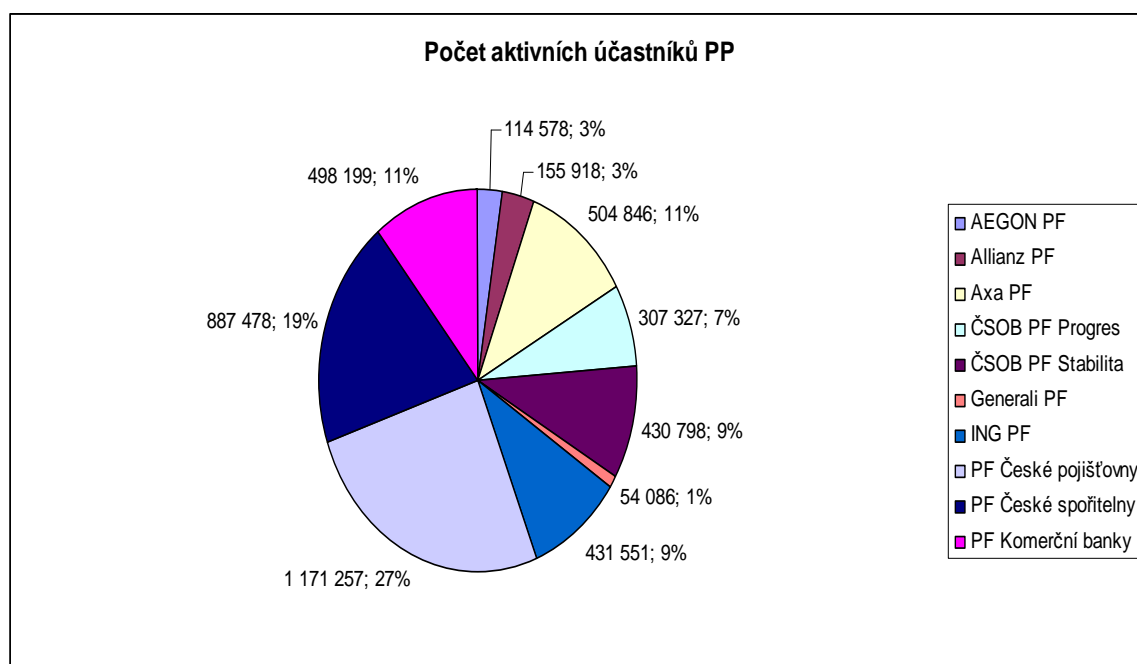
Výhodou penzijního připojištění je, že k příspěvkům účastníka jsou navíc připisovány státní příspěvky (viz. str. 42), podíly na zisku fondu a je zde možnost využít daňových odpočtů do maximální výše dvanácti tisíc korun českých za kalendářní rok.

³² Kdy do důchodu a za kolik – Jan Přib str. 111

Další výhodou penzijního připojištění je možnost příspěvku zaměstnavatele, který si může o připsané příspěvky snížit daňový základ do výše 24 000 Kč za kalendářní rok. Výnos z hospodaření penzijního fondu nemůže být nikdy záporný. Pokud by tedy fond hospodařil neekonomicky a skončil ve ztrátě, připíše se výnos 0% a ztrátu doplatí akcionáři. Další výhodou je založení smlouvy o penzijním připojištění bez vstupních poplatků.

Nevýhodou penzijního připojištění jsou malé výnosy z hospodaření fondu, které se v posledních letech pohybují mírně nad nebo pod inflací. Další nevýhodou je 15% daň z veškerých výnosů a z příspěvků zaměstnavatele. Nevýhodou penzijního připojištění pro výplatu naspořené částky, je dodržení zákonných podmínek pro výplatu dávky z penzijního připojištění tedy 60 let věku účastníka a 60 měsíců započtené pojistné doby u starobní penze aktuálního penzijního plánu.

Počet aktivních účastníků penzijního připojištění za 3. čtvrtletí roku 2010

Celkový počet účastníků = 4 539 398 (za 3 čtvrtletí roku 2010)

Zdroj: <http://www.apfcr.cz/cs/vybrane-ekonomicke-ukazatele/ekonomicke-ukazatele-penzijnich-fondu-apf-cr-za-rok-2010.html>

3.3.1 Zákon o penzijním připojištění

Jak již bylo v předchozí kapitole uvedeno penzijní připojištění je upraveno zákonem č. 42/1994 Sb. Zákon o penzijním připojištění upravuje činnost a hospodaření penzijních fondů a státní dozor nad penzijním připojištěním, dále upravuje vznik a zánik penzijního připojištění a nároky na výplatu penzijního připojištění, zákon dále upravuje příspěvky účastníka a státní příspěvky, další článek popisuje statut penzijního fondu a penzijní plán a změny některých zákonů souvisejících se zavedením penzijního připojištění.

Penzijní připojištění nesmějí vykonávat jiné právnické osoby než penzijní fondy. „Penzijním připojištěním se pro účely tohoto zákona rozumí shromažďování peněžních prostředků od účastníků penzijního připojištění a státu poskytnutých ve prospěch účastníků, nakládání s těmito prostředky a vyplácení dávek penzijního připojištění“³³.

3.3.2 Penzijní fond

Penzijní fond je právnickou osobou (akciovou společností) se sídlem na území České republiky, která provozuje penzijní připojištění podle tohoto zákona.

Penzijní fond nelze založit na základě veřejné nabídky akcií. Penzijní fond může vydávat pouze akcie stejné jmenovité hodnoty znějící na jméno. „Hodnota základního kapitálu penzijního fondu musí činit alespoň 50 000 000 Kč. Základní kapitál musí být tvořen pouze peněžitými vklady, které musí být splaceny před podáním žádosti“³⁴.

³³ Zákon č. 42/1994 Sb. o penzijním připojištění se státním příspěvkem § 1 odstavec 2

³⁴ Zákon č. 42/1994 Sb. o penzijním připojištění se státním příspěvkem § 4 odstavec 4

„Ke vzniku a činnosti penzijního fondu je třeba povolení. O udělení povolení rozhoduje na základě písemné žádosti zakladatelů penzijního fondu Česká národní banka. Před vydáním rozhodnutí o žádosti o povolení požádá Česká národní banka o stanovisko Ministerstvo práce a sociálních věcí“³⁵. O žádosti o povolení ke zřízení penzijního fondu rozhodne Česká národní banka do 60 dnů ode dne doručení žádosti nebo jejího doplnění. V roce 1994 bylo v České republice evidováno 40 penzijních fondů. K 1.1.2011 je v České republice evidováno 10 penzijních fondů, za nimiž stojí silné finanční skupiny. Všechny penzijní fondy jsou sdruženy do asociace penzijních fondů České republiky.

„Představenstvo penzijního fondu musí mít nejméně pět členů, dozorčí rada penzijního fondu musí mít nejméně tři členy, přičemž počet jejích členů musí být dělitelný třemi“³⁶. Členem představenstva a členem dozorčí rady a prokuristou může být jen fyzická osoba starší 18 let, způsobilá k právním úkonům, bezúhonná a odborně způsobilá. Členy orgánu penzijního fondu nesmějí být poslanci a senátoři Parlamentu a členové vlády, Nejvyššího kontrolního úřadu a zaměstnanci České národní banky, členové orgánů jiného penzijního fondu, pojišťovny, banky atd..

3.3.2.1 Hospodaření penzijního fondu

Penzijní fond má ze zákona dané investiční portfolio (kontroverzní portfolio). Většina peněz penzijních fondů je uložena v dluhopisech vysoké bonity a v podílových listech. Výnosy z hospodaření penzijního fondu musí fond rozdělit mezi účastníky a to do výše minimálně 85 %, dalších 10% zisku bývá rozdělováno na základě valné hromady mezi akcionáře. Zbývajících 5% připadá do rezervního fondu.

³⁵ Zákon č. 42/1994 Sb. o penzijním připojištění se státním příspěvkem § 5 odstavec 1

³⁶ Zákon č. 42/1994 Sb. o penzijním připojištění se státním příspěvkem § 7 odstavec 1

Tabulka zhodnocení prostředků účastníků penzijního připojištění v %

Název penzijního fondu	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
AEGON	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4,5	3,50	2,1
Allianz	-	-	8,9	9,1	6	3,8	4,36	3,71	3	3	3	3,11	3,0	3,00	3,10
AXA	12,8	11,4	11,2	10,1	6,5	4,1	4,25	3,41	3,36	3,1	3,7	2,5	2,2	0,00	2
ČSOB Progres	0	16,4	8	10,9	7,7	5,62	3,9	4,26	4,3	5,3	5,0	2,3	2,4	0,02	1,00
ČSOB Stabilita	10,4	10,9	10,3	10,0	6,1	4,2	3,2	3	2,3	4,3	4,0	2,8	2,4	0,05	1,37
Generali	10,3	10,6	14,6	11,4	5,3	3,6	4,6	4,1	3	3,0	3,81	3,74	4,1	2,00	2,4
ING	12,8	12,1	11	9,34	6	4,4	4,8	4	4	2,5	4,2	3,6	2,5	0,04	0,1
Česká pojišťovna	10,3	9,2	9,6	9,72	6,6	4,5	3,8	3,2	3,1	3,5	3,8	3,3	2,4	0,20	1,2
Česká spořitelna	4	8,1	9,05	8,33	4,4	4,2	3,8	3,5	2,64	3,74	4,03	3,04	3,1	0,40	1,28
Komerční banka	9,44	8,36	9,1	9,5	7,2	4,89	4,4	4,63	3,4	3,5	4,0	3,0	2,3	0,58	0,2

zdroj: www.apfcr.cz/cs/vybrane-ekonomicke-ukazatele

Tabulka rozložení aktiv penzijních fondů v milionech Kč

	Název penzijního fondu	Prostředky účastníků	Dluhopisy celkem	Pokladniční poukázky	Akcie	Podílové listy	Nemovitosti pořízené za účelem zhodnocení	Peníze na účtech a termín. vklady	Ostatní	Objem zahranič. investic
1	AEGON PF	3 407	3 169	96	0	0	0	111	501	0
2	Allianz PF	9 089	9 770	0	0	117	0	198	135	117
3	Axa PF	33 125	28 757	100	900	949	1 819	2 091	1 367	8 642
4	ČSOB Progres	9 001	8 956	0	193	20	4	254	499	319
5	ČSOB Stabilita	17 471	17 691	0	219	320	0	247	703	915
6	Generali PF	2 486	2 387	0	29	95	8	90	109	652
7	ING PF	23 614	22 344	953	0	0	0	1 282	764	9
8	PF ČP	50 929	48 428	0	720	2 479	0	1 113	1 479	11 699
9	PF ČS	34 213	25 743	0	304	2 972	0	7 456	202	2 535
10	PF KB	28 107	26 923	0	0	0	0	2 267	776	1 830
	CELKEM	211 442	194 168	1 149	2 365	6 952	1 831	15 108	6 535	26 718

Zdroj: www.apfcr.cz/cs/vybrane-ekonomicke-ukazatele

3.3.3 Vznik a nároky penzijního připojištění

Penzijní připojištění je zcela dobrovolné. Účastníkem penzijního připojištění může být „fyzická osoba starší 18 let s trvalým pobytem na území České republiky, která uzavře s penzijním fondem smlouvu o penzijním připojištění. Dále může být účastníkem penzijního připojištění fyzická osoba starší 18 let s trvalým bydlištěm na území členského státu Evropské unie, která je účastna na důchodovém pojištění nebo veřejném zdravotním pojištění v České republice a uzavře s penzijním fondem smlouvu o penzijní připojištění“³⁷.

Penzijní připojištění se sjednává uzavřením smlouvy (která musí mít vždy písemnou formu) mezi účastníkem a penzijním fondem. Smlouva je platná od podpisu smlouvy nebo předání návrhu smlouvy a to vždy k prvnímu dnu následujícího kalendářního měsíce. Nedílnou součástí smlouvy o penzijním připojištění je penzijní plán (rozeznáváme penzijní plán číslo 1 platný od roku 1994, penzijní plán číslo 2 platný od 1. října 1996, penzijní plán číslo 3 platný od 1. dubna 2000 a penzijní plán číslo 4 platný od 1. října 2004, platí u většiny penzijních fondů) a status příslušného penzijního fondu. Předmětem smlouvy je závazek penzijního fondu poskytovat dávky penzijního připojištění a závazek účastníka platit penzijnímu fondu pravidelné příspěvky podle podmínek sjednaných ve smlouvě.

Smlouva musí obsahovat: identifikační údaje účastníka a penzijního fondu, den vzniku penzijního připojištění, druhy sjednaných dávek, výši příspěvku účastníka, popřípadě i třetí osoby a zaměstnance (pokud jsou ve smlouvě uvedeny). Ve smlouvě si účastník určí druhy penzí (starobní, výsluhová, invalidní a pozůstalostní) s tím, že starobní penze je ve smlouvě sjednána vždy. Ve smlouvě si účastník může určit oprávněné osoby.

Penzijní fond poskytuje účastníkovi, který splnil podmínky uvedené ve smlouvě následující penze: odbytné, jednorázové vyrovnání, doživotní penzi, penzi s garantovanou dobou výplaty a pozůstalostní penzi.

³⁷ Penzijní plán číslo 4 penzijního fondu ČS článek 2 str. 1

3.3.4 Zánik a přerušeni penzijního připojištění

Účastník může podle penzijního plánu číslo 3 a 4 zažádat u penzijního fondu o přerušeni i odklad od placeni příspěvků nebo přerušeni penzijního připojištění.

Přerušeni a odklad od placeni příspěvků penzijního připojištění nabývá účinnosti od prvního dne kalendářního měsíce po doručeni do penzijního fondu.

Přerušeni penzijního připojištění je možné nejméně po 36 měsících pojistné doby a to na neomezenou dobu. Každé další přerušeni penzijního připojištění je možné nejdříve po 12 měsících započtené pojistné doby. Po dobu přerušeni penzijního připojištění není účastník povinen platit příspěvky penzijnímu fondu a po ukončení přerušeni penzijního připojištění není účastník povinen doplatit nezaplacené měsíce. Účastníkovi jsou během doby přerušeni penzijního připojištění připisovány výnosy z hospodaření fondu.

Přerušeni od placeni příspěvků penzijního připojištění je možné sjednat kdykoliv na maximální dobu tří let.

Na rozdíl od přerušeni placeni příspěvků penzijního připojištění se účastník při odkladu od placeni příspěvků penzijního připojištění zavazuje, že do určitého data (většinou do šesti měsíců, záleží na penzijním fondu) doplatí měsíční příspěvky, během kterých účastník nespořil. Následně mu budou penzijním fondem dožádány státní příspěvky a připočte se i pojistná doba.

U penzijního plánu číslo 2 není možné zažádat penzijní fond o přerušeni nebo odklad od placeni příspěvků penzijního připojištění, ale je možné smlouvu zmrazit.

Penzijní připojištění zaniká posledním dnem v kalendářním měsíci a to písemnou dohodou účastníka a penzijního fondu, ukončení výplaty poslední penze, výplaty jednorázového vyrovnání místo poslední penze, výplaty odbytného, ukončení trvalého pobytu účastníka na území České republiky nebo ztráty bydliště na území Evropské unie, ukončení placeni důchodového nebo zdravotního pojištění v České republice. Penzijní připojištění zaniká dnem úmrtí účastníka penzijního fondu.

Účastník může penzijní připojištění kdykoliv vypovědět. Do 30 dnů od doručeni žádosti a ukončení smlouvy o penzijním připojištění je penzijní fond povinen potvrdit její přijetí a sdělit datum zániku penzijního připojištění.

Penzijní fond může účastníku penzijní připojištění vypovědět smlouvu o penzijním připojištění, jestliže účastník neplatil nejméně šest měsíců sjednané měsíční příspěvky a byl měsíc před vypovězením penzijního připojištění informován o neplacení příspěvků. Dalším důvodem pro výpověď penzijního připojištění ze strany penzijního fondu je uvedení nepravdivých údajů nebo zatajení údajů majících vliv na nárok státního příspěvku nebo dávky penzijního připojištění.

Pokud účastník nesplnil podmínky pro výplatu dávky z penzijního připojištění je u předčasné výplaty dávek (výplata odbytného) dvouměsíční výpovědní doba, během které může klient i zaměstnavatel přispívat na penzijní připojištění a budou mu žádány státní příspěvky.

Penzijní připojištění nelze vypovědět, pokud účastník splnil podmínky pro výplatu dávek z penzijního připojištění.

3.3.5 Pojistná doba a podmínky pro výplatu penzí

Pojistná doba je určitá doba placení příspěvku, která je podmínkou pro vznik nároku na sjednanou penzi. Za pojištěnou dobu se započítává zaplacený příspěvek účastníka v minimální výši 100 Kč, který je připsán na účet penzijního fondu nejpozději poslední den v měsíci.

Podmínky pro výplatu penzí se liší podle sjednaného penzijního plánu. Penzijní plán číslo 1 platí pro smlouvy sjednané od roku 1994 až 1997. Podle penzijního plánu číslo 1 je v dnešní době sjednaných pouze pár desítek platných smluv a proto se podmínkami pro výplatu penzí podle penzijního plánu číslo 1 nebude bakalářská práce dále zabývat.

Podmínky pro výplatu penzí podle penzijního plánu číslo 2 jsou následující: Pro výplatu starobní penze je potřeba, aby klient dosáhl 50 let věku a pojistná doba činila nejméně 12 započtených měsíců. Pro výplatu invalidní penze je potřeba splnit podmínku pojistné doby minimálně 12 měsíců. Na věku klienta nezáleží, ale klient musí k žádosti o výplatu invalidní penze přiložit rozhodnutí z České správy sociálního zabezpečení o přiznání invalidního důchodu podle platné legislativy.

Podmínky pro výplatu výsluhové penze jsou dosažení 180 měsíců pojistné doby. Na věku klienta nezáleží. Podmínkou pro výplatu pozůstalostní penze je úmrtí účastníka. U pozůstalostní penze je oprávněné osobě popřípadě dědici vypláceno pouze odbytné bez nároku na státní příspěvky a výnosy ze státních příspěvků.

Pro penzijní plán číslo 3 a 4 platí následující podmínky pro výplatu penzí: starobní penze je vyplácena účastníkovi, který splnil podmínku 60 let věku a 60 měsíců započtené pojistné doby. U penzijního plánu číslo 3 je podmínka pro výplatu starobní penze dosažení 60 let věku nebo odchod do starobního důchodu. Pojistná doba se nemění. Invalidní penze náleží účastníkovi, který splnil podmínku 36 měsíců pojistné doby a zároveň mu byl přiznán invalidní důchod podle platné legislativy. Pro výsluhovou penzi platí podmínky 180 započtených měsíců pojistné doby, na věku účastníka nezáleží. Pozůstalostní penze náleží oprávněné osobě nebo dědici, pokud klient za doby trvání svého penzijního připojištění dosáhl alespoň 36 měsíců pojistné doby. Pokud nedosáhl je nárok pouze na odbytné.

3.3.6 Starobní penze

Starobní penze je ve smlouvě vždy sjednána a jedná se o penzi doživotní. Nároky na výplatu starobní penze vzniknou účastníkovi, který splnil podmínky pro výplatu penze podle sjednaného penzijního plánu a zároveň účastník není příjemcem invalidní penze. Nárok na výplatu starobní penze zaniká výplatou jednorázového vyrovnání místo starobní penze nebo úmrtím účastníka.

Penzijní fond poskytuje následující druhy starobních penzí. Starobní penze doživotní se sjednáním pozůstalostní penze na dobu určitou, starobní penze doživotní bez sjednané pozůstalostní penze, starobní penze doživotní s garantovanou dobou výplaty, starobní penze doživotní pro účastníka s doživotní pozůstalostní penzí pro oprávněnou osobu.

Starobní penze se vyměří ze zůstatku na smlouvě k poslednímu dni kalendářního měsíce trvání smlouvy a to pomocí pojistně matematických zásad. Účastníkovi je vyplácena penze každý měsíc a přitom se zbylé prostředky evidované

na smlouvě dále zhodnocují. Výpočet penze včetně navýšení měsíční výplaty penze se provádí vždy k 1. červenci pomocí aktuálního zůstatku na smlouvě, podle aktuálních úmrtnostních tabulek vydávaných Českým statistickým úřadem a podle zhodnocení penzijního fondu.

Účastník může v žádosti o výplatu penze požádat penzijní fond o zvýšenou první splátku penze ve výši maximálně jedné třetiny zůstatku evidovaných na smlouvě účastníka.

3.3.7 Invalidní penze

Invalidní penze je penzí doživotní a ve smlouvě ji lze sjednat. Nároky na výplatu invalidní penze jsou následující: sjednání invalidní penze ve smlouvě, započtená pojistná doba je nejméně 36 (12) měsíců, dosud nevznikl nárok na starobní důchod a přiznání plného invalidního důchodu. Podle novely zákona o důchodovém pojištění s platností od 1.1.2010 se k žádosti o výplatu invalidní penze dokládá rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o invaliditě třetího stupně.

Penzijní plán číslo 3 udává, že účastník žádající o invalidní penzi se musel stát invalidním až během doby pojištění. Proto se k žádosti o výplatu invalidní penze přikládá rozhodnutí z České správy sociálního zabezpečení s datem přiznání invalidního důchodu třetího stupně. Penzijní plán číslo 4 udává, že účastník mohl být invalidní třetího stupně ještě před uzavřením smlouvy o penzijním připojištění.

Zánik výplaty invalidní penze nastává úmrtím účastníka, výplatou jednorázového vyrovnání místo invalidní penze.

3.3.8 Výsluhová penze

Výsluhová penze je penzí doživotní a lze ji ve smlouvě sjednat. Nároky na výsluhovou penzi jsou následující: Sjednání výsluhové penze ve smlouvě. Započtená pojistná doba činní 180 měsíců. Nárok na výplatu výsluhové penze zaniká výplatou jednorázového vyrovnání místo výsluhové penze, úmrtím účastníka, výplatou starobní nebo invalidní penze.

Po uplynutí 180 měsíců započtené doby má účastník penzijního připojištění právo na výplatu výsluhové penze do výše 50 % aktuální naspořené částky včetně státních příspěvků.

3.3.9 Pozůstalostní penze

Pozůstalostní penze se sjednává ve smlouvě a náleží fyzické osobě určené účastníkem penzijního připojištění. Podmínky pro výplatu pozůstalostní penze jsou následující. Sjednání oprávněné osoby ve smlouvě, pojistná doba činní nejméně 36 měsíců, úmrtí účastníka.

Pokud účastník nebyl příjemcem žádné penze a po 36 měsících započtené doby zemře, náleží oprávněné osobě (osobám) pozůstalostní penze, která je vyplácena v rozmezí 12 až 120 měsíců (záleží na oprávněné osobě, v jakém časovém rozsahu bude penzi pobírat). Pokud se oprávněná osoba rozhodne, že nechce vyplácet pozůstalostní penzi v rozmezí 12 až 120 měsíců a žádá ji vyplatit najednou, může si zažádat o výplatu odbytného včetně prohlášení o zřeknutí se nároků na výplatu pozůstalostní penze. Oprávněná osoby ovšem přichází o veškeré státní příspěvky a výnosy ze státních příspěvků. Jestliže pojistná doba činní méně než 36 měsíců náleží oprávněné osobě odbytné, které je vypláceno následující měsíc po doručení žádosti o výplatu pozůstalostní penze po zemřelém účastníkovi a oprávněná osoba nemusí platit poplatek za předčasné ukončení smlouvy. Podle penzijního plánu číslo 2 náleží oprávněné osobě pouze odbytné a nezáleží na pojistné době.

Pokud ve smlouvě není sjednána oprávněná osoba, penzijní připojištění se stává předmětem dědictví. Dědic penzijního připojištění má nárok pouze na odbytné.

K žádosti o výplatu dávky po zemřelém účastníkovi je zapotřebí, aby oprávněná osoba doložila úředně ověřený úmrtní list. Dědic, který žádá o výplatu odbytného, musí předložit úředně ověřené usnesení o dědickém řízení. Příjemci pozůstalostní penze se nepodílejí na výnosech z hospodaření penzijního fondu.

3.3.10 Jednorázové vyrovnání a odbytné

„Jednorázové vyrovnání náleží účastníkovi, který splnil podmínky pro vznik nároku na starobní, invalidní nebo výsluhovou penzi, podle penzijního plánu“³⁸. Jednorázové vyrovnání spočívá ve výplatě celé naspořené částky účastníka.

Většina účastníků, kteří splní podmínky pro výplatu penze zažádají o jednorázové vyrovnání místo příslušné doživotní penze, i když musí zaplatit 15 % daň z výnosů a z příspěvků zaměstnavatele. Je to dáno především malou naspořenou částkou, protože účastníkům se nevyplatí dostávat měsíčně pár set korun.

Odbytné náleží účastníkovi, který splnil pojistnou dobu nejméně 12 měsíců.

Odbytné je vypláceno bez státních příspěvků, které penzijní fond navrací ministerstvu financí s 2 měsíční výpovědní dobou, během kterých si účastník může nadále spořit. Podle novely zákona o penzijním připojištění s účinností od 1.8.2009 se účastníkovi, který nesplnil podmínky pro výplatu penze a žádá o odbytné účtuje poplatek za předčasné ukončení smlouvy o penzijním připojištění ve výši 200 až 800 Kč (podle penzijního fondu).

Účastník, který si zažádá o ukončení smlouvy o penzijním připojištění a přitom nesplnil podmínku 12 měsíců pojistné doby, přijde o veškeré vložené příspěvky ve prospěch ostatních účastníků penzijního připojištění. Další možností je zažádat si o převod penzijního připojištění k jinému penzijnímu fondu a tam dospořit do 12 měsíců pojistné doby.

38 Penzijní plán číslo 4 penzijního fondu ČS článek 13 str. 4

3.3.1.1 Převod prostředků mezi penzijními fondy

Jak již bylo uvedeno penzijní připojištění je dobrovolné a do 31.7.2009 byl převod mezi penzijními fondy bez poplatku a proto se účastník mohl rozhodnout u jakého penzijního fondu bude spořit, ale praxe byla jiná, zejména pokud se zaměstnavatel rozhodl přispívat na penzijní připojištění pro svého zaměstnance. Zaměstnavatel většinou přispíval k určitému penzijnímu fondu a pokud měl zaměstnanec penzijní připojištění u jiného penzijního musel si své penzijní připojištění převést ke stejnému penzijnímu fondu nebo nedostal příspěvek od zaměstnavatele. Dalším problémem s převodem penzijního připojištění mezi penzijními fondy byla čtyř miliardová „černá díra“, která vznikla zejména díky finančním poradcům. Finanční poradci převáděli penzijní připojištění účastníků většinou každé dva roky (po dvou letech nemuseli finanční poradci vracet provizi za předčasné ukončení smlouvy o penzijním připojištění) proto, aby dostali provizi za nové uzavření smlouvy o penzijním připojištění.

Z toho důvodu byla v roce 2009 schválena novela zákona o penzijním připojištění s účinností od 1.8.2009. Součástí novely zákona o penzijním připojištění je poplatek ve výši 200 až 800 Kč (všechny penzijní fondy mají v současné době poplatek za převod k jinému penzijnímu fondu 800 Kč) pokud účastník penzijního připojištění spoří u stávajícího penzijního fondu méně než pět let. Pokud účastník spoří více než pět let je převod mezi penzijními fondy bez poplatku.

Dále novela zákona o penzijním připojištění právně upravuje příspěvky zaměstnavatele. Pokud zaměstnavatel přispívá svému zaměstnanci na penzijní připojištění, musí přispívat k penzijnímu fondu, který si zaměstnanec sám vybere.

Převod mezi penzijními fondy je možný na základě nové smlouvy o penzijním připojištění a úředně ověřené žádosti o převod prostředků k určitému penzijnímu fondu. Penzijní fond má ze zákona na převod k prostředků k jinému penzijnímu fondu až 3 měsíce od ukončení smlouvy o penzijním připojištění. Penzijní fond převádí veškeré finanční prostředky evidované na smlouvě účastníka včetně výnosů z hospodaření fondu a započtené pojistné doby. Účastník obdrží od původního penzijního fondu zápočtový list, který obsahuje započtenou dobu a výši

vložených příspěvků, státních příspěvků a výnosů z hospodaření fondu. Penzijní fond je povinen účastníkovi, který zažádal o převod k jinému penzijnímu fondu potvrdit přijetí žádosti do 30 dnů od doručení žádosti o převod penzijního připojištění k jinému penzijnímu fondu.

Penzijní připojištění není možné převést k jinému penzijnímu fondu, pokud účastník uvedl nesprávné identifikační údaje, pokud účastníkovi vznikl nárok na výplatu penze u původního penzijního fondu.

3.3.12 Státní příspěvky

Státní příspěvek náleží účastníkovi, který včas uhradil příspěvek na penzijní připojištění a to ve výši minimálně 100 Kč podle penzijního plánu. Příspěvky účastníka se zaokrouhlují na celé koruny dolů. Nelze žádat státní příspěvek za příspěvek od třetí osoby nebo od zaměstnavatele.

Na odložený nebo dodatečně zaplacený příspěvek účastníka se státní příspěvek nestahuje. Státní příspěvky jsou pro účastníky penzijního připojištění žádány od ministerstva financí zpětně, za předchozí čtvrtletí. Penzijní fond hospodaří se státním příspěvkem stejně jako s příspěvkem účastníka. Výnos z hospodaření fondu se státním příspěvkem je evidován odděleně od výnosů příspěvků účastníka.

Výše příspěvků je určena zákonem č 42/1994 Sb podle příspěvku účastníka.

Státní příspěvek pro penzijní plán číslo 2

<i>Výše příspěvku účastníka v Kč</i>	<i>Výše státního příspěvku v Kč</i>
100 až 199	40 + 32% z částky nad 100 Kč
200 až 299	72 + 24% z částky nad 200 Kč
300 až 399	96 + 16% z částky nad 300 Kč
400 až 499	112 + 8% z částky nad 400 Kč
500 a více	120 Kč

Státní příspěvek pro penzijní plán číslo 3 a 4

<i>Výše příspěvku účastníka v Kč</i>	<i>Výše státního příspěvku v Kč</i>
100 až 199	50 + 40% z částky nad 100 Kč
200 až 299	90 + 30% z částky nad 200 Kč
300 až 399	120 + 20% z částky nad 300 Kč
400 až 499	140 + 20% z částky nad 400 Kč
500 a více	150 Kč

3.3.13 Daňové zvýhodnění penzijního připojištění

Jednou z výhod penzijního připojištění je možnost snížení daňového základu účastníka nebo zaměstnavatele. Účastník má nárok na daňový doklad za daňové období od penzijního fondu (daňové zvýhodnění je platné od roku 2000). „Částka, kterou lze takto odečíst, se rovná úhrnu příspěvků, zaplacených na penzijní připojištění účastníkem, sníženou o částku šest tisíc korun. Maximální částka, kterou lze takto odečíst za zdaňovací období, činí dvanáct tisíc korun“³⁹.

Příspěvek zaměstnavatele si může zaměstnavatel snížit daňový základ a to do maximální výše 24 000 korun českých ročně.

Pokud účastník žádá o výplatu penze zaplatí podle zákona o dani z příjmu č. 586/1992 Sb aktuální daň.

³⁹ Kdy do důchodu a za kolik Jan Přib str. 118 - Pokud si účastník penzijního připojištění platí pravidelně měsíční příspěvek ve výši 1200 Kč, tak roční příspěvek činí (1 200*12 = 14 400 Kč), maximální daňový odpočet činí roční příspěvek mínus šest tisíc korun (14 400-6 000 = 8 400) tedy osmtisícčtyřista korun.

Zdanění příspěvků a výnosů z penzijního připojištění

<i>Způsob ukončení PP</i>	<i>Příspěvky</i>			<i>Výnosy z příspěvků</i>	
	účastníka	zaměstnavatele	státu	účastníka	státu
Odbytné	0%	15%	nedostávají se	15%	nedostávají se
JV*	0%	15%	0%	15%	15%
Penze	0%	0%	0%	15%	15%

* Jednorázové vyrovnání

4 Důchodový systém a penzijní fondy v České republice

V první části rešeršní práce byl popisnou metodou charakterizován důchodový systém v České republice a jeho historický vývoj. V druhé části rešeršní práce byla provedena analýza penzijního připojištění, co by doposud státem podporovaného finančního produktu na stáří.

V praktické části bakalářské práce je stručně shrnutý důchodový systém v České republice a penzijní připojištění. Hlavním cílem bakalářské práce je vypočítat a posoudit, jestli penzijní připojištění může pomoci, po finanční stránce, zabezpečit občany na budoucí stáří.

4.1 Důchodový systém

„Základním pilířem českého důchodového systému je státní důchodové pojištění, které je financováno průběžným způsobem ze státního rozpočtu. Tento pilíř je založen na povinné účasti fyzických osob. Oprávněné osoby pak mají po splnění podmínek nárok na starobní důchod, invalidní důchod, částečný invalidní

důchod, vdovský a vdovecký důchod nebo sirotčí důchod. Výše státních dávek se skládá jak z pevné, tak podílové složky⁴⁰.

Důchodový systém má v České republice dlouholetou tradici. Počátek důchodového systému v Rakousko-Uhersku je datován do druhé poloviny padesátých let devatenáctého století. Po roce 1948 začala komunistická vláda reformovat důchodový systém podle svých ideologií. První reforma z roku 1956 zavedla rozdělení sociálního pojištění do tří pracovních kategorií podle sovětského vzoru. Reforma z roku 1964 znamenala krok zpět z důvodu zdanění důchodů a zákazu kumulace vyplácených penzí s pracovním příjmem. Reforma z roku 1975 napravila chyby z reformy z roku 1964. Mezi největšími změnami bylo sjednocení sociálního systému. Reforma důchodového pojištění z období ČSFR přinesla zavedení jednotného systému důchodového a nemocenského pojištění s možností dobrovolného připojištění pro všechny občany.

Podoba dnešního důchodového pojištění byla dána především demografickým vývojem v České republice a transformací vyplácených důchodu s pracovním příjmem. Dnešní systém důchodového pojištění není dlouhodobě udržitelný z důvodu stárnutí populace a proto je nutná dlouho očekávaná reforma důchodového pojištění se zapojením finanční účasti občanů na důchodovém pojištění.

„Hlavní důvody proč reformovat důchodový systém:

- vzhledem k vývoji o populaci ČR je současný systém neudržitelný a postupně by vedl k deficitu kolem 4 % hrubého domácího produktu ročně
- jedna třetina výdajů na důchody nebude zhruba v roce 2050 kryta pojistným
- důchodový systém bude následujících deset let v deficitu 0,2 – 0,4 % hrubého domácího produktu.
- neadekvátní míra mezigenerační solidarity
- demografický vývoj a s tím související nízká porodnost a stárnutí obyvatelstva⁴¹

⁴⁰ Peněžní ekonomie a bankovníctví – kolektiv autorů str. 186

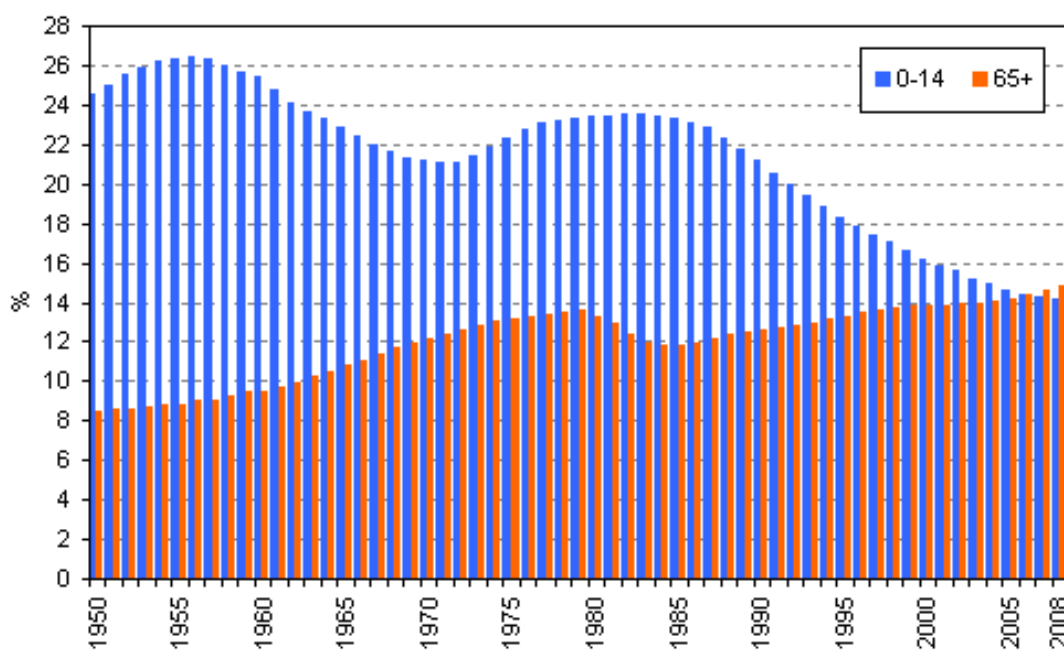
⁴¹ Závěrečná zpráva výkonného týmu Bezděkovi komise 2005

Předpokládané složení obyvatelstva v České republice

	2002	2010	2065
Podíl obyvatelstva v poprodukt. věku	20,4%	22,5%	35,7%
Průměrný věk obyvatelstva	39,1	41,1	47,7
Naděje dožití při narození			
- muži	72,1	74,1	84,0
- ženy	78,5	80,3	88,3

Zdroj: Závěrečná zpráva výkonného týmu Bezděkovi komise 2005

Podíl obyvatel ve věkové skupině 0-14 a 65 a více let
v letech 1950-2008

Zdroj: Závěrečná zpráva výkonného týmu Bezděkovi komise 2005

4.2 Penzijní připojištění se státním příspěvkem

Penzijní připojištění vzniklo v České republice v roce 1994 jako doplňkový zdroj příjmů účastníků k důchodovému systému. O správu penzijního připojištění se starají penzijní fondy, které jsou pod dohledem České národní banky.

Účastník penzijního připojištění obdrží ke svému vloženému příspěvku státní příspěvek ve výši 50 – 150 Kč. Výhodou penzijního připojištění je snížení základu pro daňové odpočty a to až do výše dvanácti tisíc korun a možnosti příspěvků zaměstnavatele. Nevýhodou penzijního připojištění jsou nízké výnosy z hospodaření penzijního fondu a 15% daň z veškerých výnosů.

Účastník penzijního připojištění má na výběr ze čtyř druhů penzí a to starobní, invalidní, pozůstalostní a výsluhové penze. V dnešní době se rozlišují čtyři penzijní plány a to penzijní plán číslo 1, 2, 3 a 4. (záleží na penzijním fondu např. Penzijní fond České spořitelny rozlišuje šest penzijních plánů).

4.3 Finanční zabezpečení důchodů pomocí penzijního připojištění

Současný systém důchodového pojištění je dlouhodobě neudržitelný a proto se občan bude muset čím dál tím více spoléhat na vlastní zdroje finančního příjmu ve stáří.

Hlavním bodem bakalářské práce je posoudit, jestli penzijní připojištění, deklarované jako státem podporovaný bezpečný produkt tvorby finanční rezervy na stáří postačí spolu s vypláceným důchodem k udržení stejné životní úrovně po dobu důchodu.

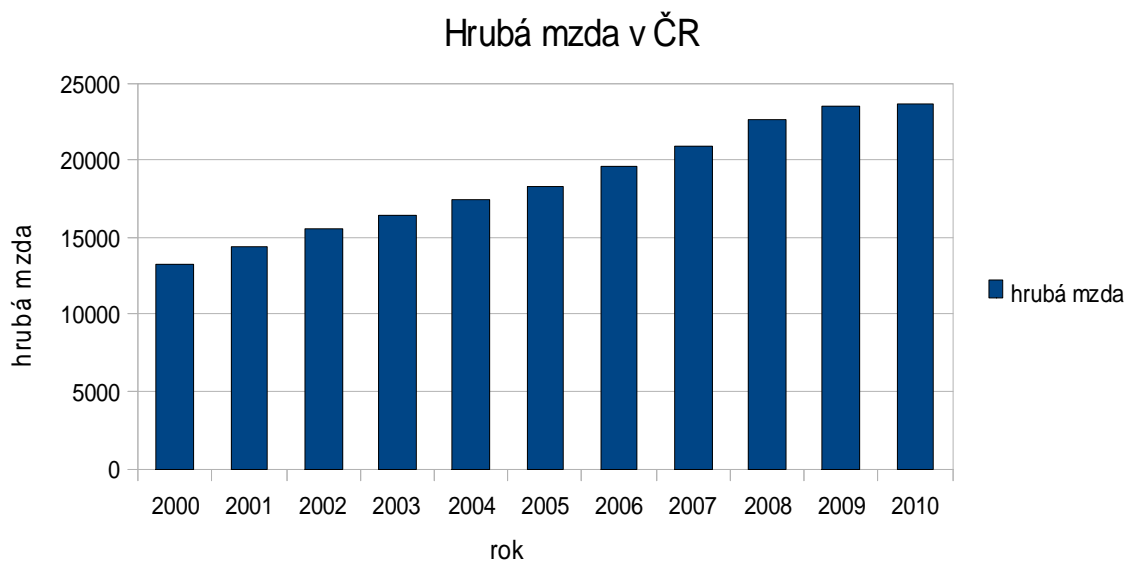
Pro níže uvedené zjednodušené modelové příklady je uvažována fiktivní osoba pan Stejskal, který po absolvování magisterského studia na vysoké škole získá v 25 letech práci v prestižní firmě s platem 35 000 Kč hrubého. Pan Stejskal si uvědomuje současnou situaci důchodového systému a vezme budoucnost svého stáří do vlastních rukou a začne si od svých 25 let spořit do starobního důchodu pomocí

penzijního připojištění a to částku 1 500 Kč měsíčně, aby plně využil státních příspěvků a možnosti snížení daňového základu.

Firma, která zaměstnává pana Stejskala, přispívá svým zaměstnancům 500 Kč měsíčně z důvodu zlepšení pracovní morálky a možnosti snížení daňového základu.

Pro zjednodušení výpočtů je uvažováno, že pan Stejskal pracoval celý produktivní věk pouze v jedné firmě a výše mzdy zůstala po celou dobu stejná. Dále uvažuje stálou daň z příjmu fyzických osob a to 15 %. Veškeré výpočty jsou provedeny za rok 2010 z důvodů změn důchodového systému a připravované důchodové reformy.

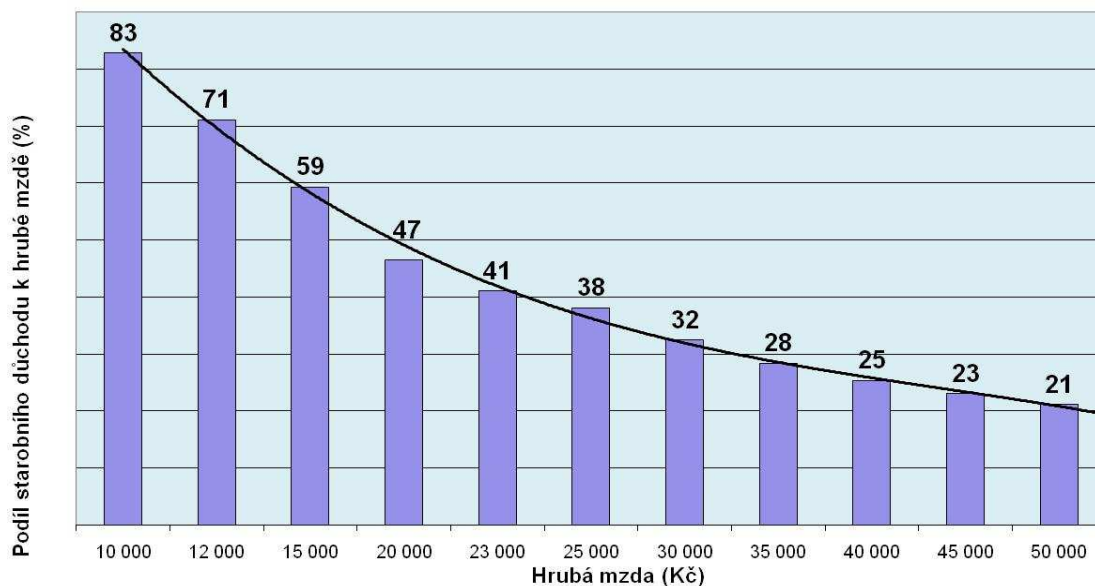
Nejprve se bakalářská práce zabývá současným vztahem mezi hrubou mzdou a vypláceným důchodem. V následujícím grafu je zobrazen vývoj hrubé mzdy v České republice. Údaje uvedené v roce 2010 jsou za 3. čtvrtletí (23 665 Kč)⁴².

Zdroj: www.czso.cz/csu/dyngrafy.nsf/graf/mzda_v_kc

⁴² Český statistický úřad

Vztah mezi hrubou mzdou a starobním důchodem

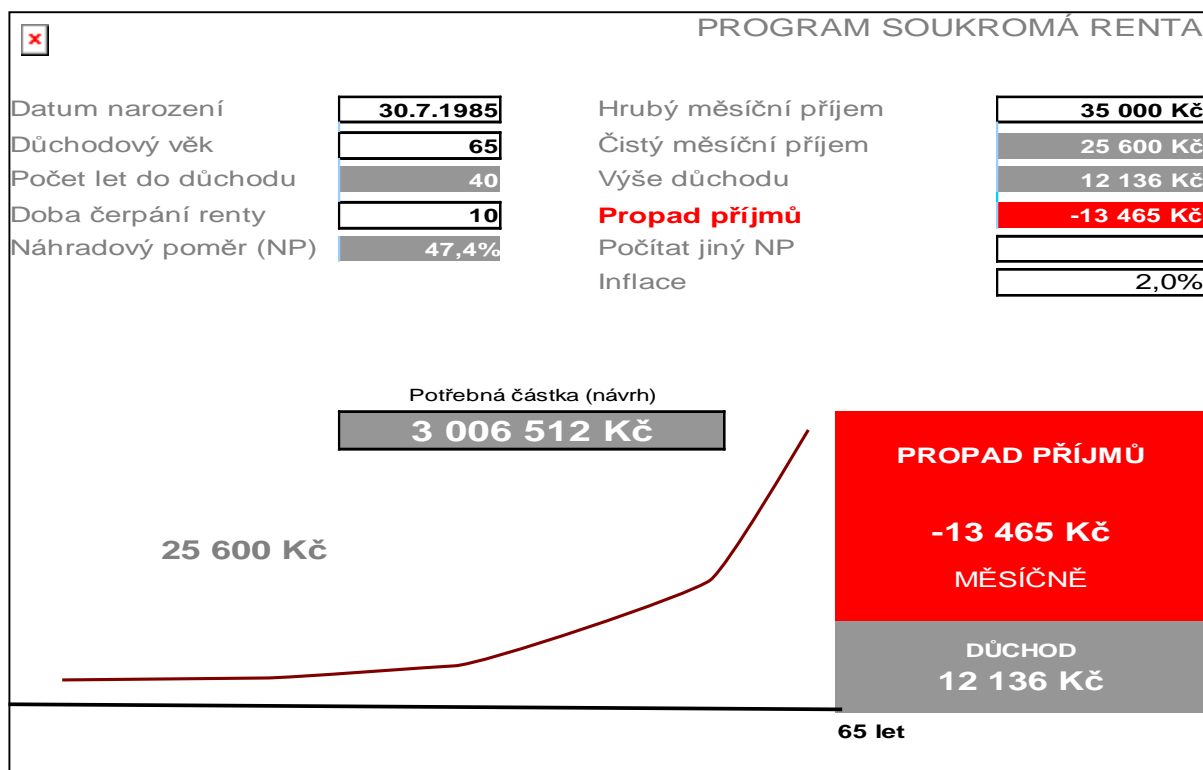

Zdroj: Závěrečná zpráva výkonného týmu Bezděkoví komise 2005

„Průměrný starobní důchod činil k červnu 2010 u mužů 11 331 Kč a u žen 9 853 Kč. Starobní důchod celkově pobíralo 2 227 409 penzistů s průměrným věkem 70 let“⁴³. Z grafu je vidět, že čím více v produktivním věku občan vydělá a tím pádem odvede na sociálním pojištění, tím menší dostane důchod a proto Ústavní soud v roce 2010 zrušil s platností od 30. září 2011 stávající výpočet důchodů, který je podle jeho rozhodnutí diskriminující pro lidi s vysokými příjmy, což vede k tomu, že stát bude muset změnit výpočet důchodů.

V současné době je pro občany všech příjmových kategorií téměř nutnost spořit si na budoucí stáří, ale jakou finanční částku by si měl pan Stejskal naspořit do svého stáří?

⁴³ Český statistický úřad

Zdroj: Kalkulačka „soukromá renta“ společnosti Fincentrum a.s.

Z výše uvedeného výpočtu je zřejmé, že propad příjmu s odchodem do důchodu je znatelný a pokud pan Stejskal bude chtít žít i nadále podle svého standardu je potřeba naspořit do důchodu částku **3 006 512 Kč** (počítáno s inflací 2 %, dlouhodobý cíl ČNB)⁴⁴.

Měsíční výdaje na domácnost, se ale po odchodu do důchodu sníží a tak potřebná částka, kterou by si pan Stejskal měl naspořit do důchodu je nižší než vypočtená částka, zhruba o 10 %⁴⁵ tedy **2 705 586 Kč** po zaokrouhlení.

A kolik korun si pan Stejskal do důchodu naspoří, pokud spoří měsíčně 1 500 Kč a jeho zaměstnavatel přispívá částkou 500 Kč formou penzijního připojištění?

⁴⁴ Česká národní banka

⁴⁵ Český statistický úřad – Statistika rodinných účtů. Průměrná spotřeba zaměstnaný osoby je 11 095 Kč, průměrná spotřeba důchodce je 10 299 Kč, tedy rozdíl 8,8 % zaokrouhleno na 10 %. Údaje za 3. čtvrtletí roku 2010

PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ

(MS Excel)

Prevažná třída aktiv: DLUHOPISY

Klient:	Stejskal		
Vypočítáno dne:			
Operace se sloupci dat			
H - I - K	0,15 x N	H - O	P + Q
Pro orientaci tiskněte i záhlaví řádků a sloupců.			

Především vývoj			Stav účtu	Vložené příspěvky			
Rok	Věk	Čas	k 31.12.	Klient	Firma	Stát	Celkem
2010	25	0	0	1 500	500	150	2 150

Stát příspěvek posílá čtvrtletně ve lhůtě 2 měsíců po ukončení čtvrtletí ***

Měňte jen žluté buňky.

Měsíčně přispívá		Rok	Věk	Čas	Stav účtu	Klient	Firma	Stát	Celkem	Zisk z PP	15% daň z příjmu	Čistý stav účtu	Postupně ušetř. daň	Celkem po zdanění
Klient	Stát **)	2010	26	1	26 139	19 500	6 500	1 950	27 950	4 689	703	25 436	1 800	27 236
1 500	150	2011	27	2	53 040	37 500	12 500	3 750	53 750	11 790	1 769	51 271	3 600	54 871
Firma	Celkem	2012	28	3	80 727	55 500	18 500	5 550	79 550	19 677	2 952	77 775	5 400	83 175
500	2 150	2013	29	4	109 221	73 500	24 500	7 350	105 350	28 371	4 256	104 965	7 200	112 165
		2014	30	5	138 547	91 500	30 500	9 150	131 150	37 897	5 685	132 862	9 000	141 862
		2015	31	6	168 729	109 500	36 500	10 950	156 950	48 279	7 242	161 487	10 800	172 287
		2016	32	7	199 791	127 500	42 500	12 750	182 750	59 541	8 931	190 860	12 600	203 460
Klient		2017	33	8	231 759	145 500	48 500	14 550	208 550	71 709	10 756	221 003	14 400	235 403
Daňový odpočet **)		2018	34	9	264 660	163 500	54 500	16 350	234 350	84 810	12 722	251 938	16 200	268 138
pásmo[%]	15	2019	35	10	298 522	181 500	60 500	18 150	260 150	98 872	14 831	283 691	18 000	301 691
měsíční	1 000	2020	36	11	333 371	199 500	66 500	19 950	285 950	113 921	17 088	316 283	19 800	336 083
roční	12 000	2021	37	12	369 237	217 500	72 500	21 750	311 750	129 987	19 498	349 739	21 600	371 339
		2022	38	13	406 149	235 500	78 500	23 550	337 550	147 099	22 065	384 084	23 400	407 484
Vznik smlouvy o PP		2023	39	14	444 139	253 500	84 500	25 350	363 350	165 289	24 793	419 346	25 200	444 546
Měsíc	I 11	2024	40	15	483 237	271 500	90 500	27 150	389 150	184 587	27 688	455 549	27 000	482 549
Rok	2010	2025	41	16	523 476	289 500	96 500	28 950	414 950	205 026	30 754	492 722	28 800	521 522
PP je do věku		2026	42	17	564 889	307 500	102 500	30 750	440 750	226 639	33 996	530 893	30 600	561 493
50	0	2027	43	18	607 510	325 500	108 500	32 550	466 550	249 460	37 419	570 091	32 400	602 491
60	1	2028	44	19	651 375	343 500	114 500	34 350	492 350	273 525	41 029	610 346	34 200	644 546
		2029	45	20	696 520	361 500	120 500	36 150	518 150	298 870	44 831	651 689	36 000	687 689
Stát přispívá		2030	46	21	742 983	379 500	126 500	37 950	543 950	325 533	48 830	694 153	37 800	731 953
podle klienta [Kč]		2031	47	22	790 800	397 500	132 500	39 750	569 750	353 550	53 033	737 767	39 600	777 367
Klient	Stát	2032	48	23	840 013	415 500	138 500	41 550	595 550	382 963	57 444	782 569	41 400	823 969
100-199	50+40%	2033	49	24	890 663	433 500	144 500	43 350	621 350	413 813	62 072	828 591	43 200	871 791
200-299	90+30%	2034	50	25	942 789	451 500	150 500	45 150	647 150	446 139	66 921	875 868	45 000	920 868
300-399	120+20%	2035	51	26	996 437	469 500	156 500	46 950	672 950	479 987	71 998	924 439	46 800	971 239
400-499	140+10%	2036	52	27	1 051 651	487 500	162 500	48 750	698 750	515 401	77 310	974 341	48 600	1 022 941
500 a víc	150	2037	53	28	1 108 475	505 500	168 500	50 550	724 550	552 425	82 864	1 025 611	50 400	1 076 011
		2038	54	29	1 166 957	523 500	174 500	52 350	750 350	591 107	88 666	1 078 291	52 200	1 130 491
3. a další roky		2039	55	30	1 227 146	541 500	180 500	54 150	776 150	631 496	94 724	1 132 422	54 000	1 186 422
od vzniku smlouvy		2040	56	31	1 289 091	559 500	186 500	55 950	801 950	673 641	101 046	1 188 045	55 800	1 243 845
byly příspěvky [Kč]		2041	57	32	1 352 843	577 500	192 500	57 750	827 750	717 593	107 639	1 245 204	57 600	1 302 804
Klient	Stát	2042	58	33	1 418 456	595 500	198 500	59 550	853 550	763 406	114 511	1 303 945	59 400	1 363 345
100-199	40+32%	2043	59	34	1 485 983	613 500	204 500	61 350	879 350	811 133	121 670	1 364 313	61 200	1 425 513
200-299	72+24%	2044	60	35	1 485 984	613 501	204 501	61 351	879 351	811 134	121 671	1 364 314	61 201	1 425 514
300-399	96+16%	2045	61	36	1 627 005	631 501	210 501	63 151	905 153	932 353	139 853	1 487 152	64 800	1 551 952
400-499	112+8%	2046	62	37	1 700 617	649 501	216 501	64 951	930 953	986 165	147 925	1 552 692	66 600	1 619 292
500 a víc	120	2047	63	38	1 776 377	667 501	222 501	66 751	956 753	1 042 125	156 319	1 620 058	68 400	1 688 458
		2048	64	39	1 854 348	685 501	228 501	68 551	982 553	1 100 296	165 044	1 689 304	70 200	1 759 504
Roční úrok [%]		2049	65	40	1 934 593	703 501	234 501	70 351	1 008 353	1 160 741	174 111	1 760 482	72 000	1 832 482
Dosažený	6,00	2050	66	41	2 017 180	721 501	240 501	72 151	1 034 153	1 223 528	183 529	1 833 651	73 800	1 907 451
Popl.spr.	2,00	2051	67	42	2 102 177	739 501	246 501	73 951	1 059 953	1 288 725	193 309	1 908 868	75 600	1 984 468
Připsaný	2,88	2052	68	43	2 189 654	757 501	252 501	75 751	1 085 753	1 356 402	203 460	1 986 194	77 400	2 063 594
		2053	69	44	2 279 683	775 501	258 501	77 551	1 111 553	1 426 631	213 995	2 065 688	79 200	2 144 888
Právě používáte:		2054	70	45	2 372 340	793 501	264 501	79 351	1 137 353	1 499 488	224 923	2 147 417	81 000	2 228 417
Jiný	0	2055	71	46	2 467 699	811 501	270 501	81 151	1 163 153	1 575 047	236 257	2 231 442	82 800	2 314 242
Excel	1	2056	72	47	2 565 841	829 501	276 501	82 951	1 188 953	1 653 389	248 008	2 317 833	84 600	2 402 433
		2057	73	48	2 666 847	847 501	282 501	84 751	1 214 753	1 734 595	260 189	2 406 658	86 400	2 493 058
Zaokrouhlo		2058	74	49	2 770 800	865 501	288 501	86 551	1 240 553	1 818 748	272 812	2 497 988	88 200	2 586 188
na koruny		2059	75	50	2 877 786	883 501	294 501	88 351	1 266 353	1 905 934	285 890	2 591 896	90 000	2 681 896

Zdroj: kalkulačka vývoje penzijního připojištění společnosti Fincentrum a.s.

Ve výpočtovém modelu je uvažován připsaný úrok ve výši 2,88 % (průměrná hodnota výnosů penzijního připojištění všech penzijních fondů za posledních 10 let)

Pan Stejskal si v 65 letech věku může vybrat částku **1 832 482 Kč** po zdanění (částka je uvedena s daňovou úsporou ve výši 72 000 Kč). Budoucí výnos z penzijního připojištění panu Stejskalovi k poklidnému stáří bohužel stačit nebude o **873 104 Kč**.

Pokud pan Stejskal bude chtít žít podle svého dosavadního standartu bude muset spořit vyšší částku konkrétně 2 500 Kč s uvažovaným příspěvkem zaměstnavatele 500 Kč (viz. Příloha str. 64) nebo se vzdát dosavadního životního standartu.

Další možnosti pro dostatečné finanční zabezpečení stáří je využití jiných finančních instrumentů, které nabízí vyšší zúročení vložených finančních prostředků.

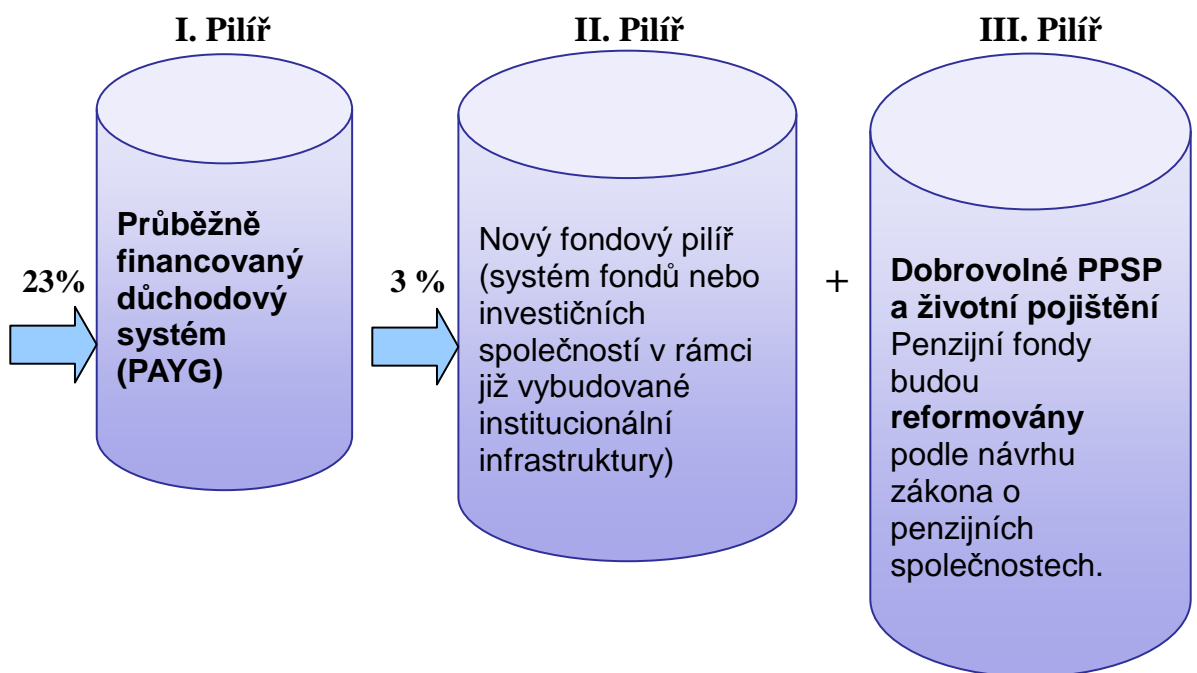
4.4 Návrh Bezděkovi komise

Výkonný tým tzv. Bezděkova komise, zabývající se problematikou důchodů, byla vytvořena na popud Vlády České republiky na podzim roku 2004. Úkolem Bezděkovi komise bylo připravit odborné materiály týkající se důchodové reformy. Komise byla složena z řad odborníků napříč politickým spektrem. Vedoucím Bezděkovi komise byl Vladimír Bezděk, další členové byli Aleš Krejdl, Přemysl Pergler, Jan Škorpík, Zuzana Šmídová a Zbyněk Štork. Komise předložila Vládě možnosti důchodové reformy. V červnu roku 2005 byla Bezděkova komise rozpuštěna. V roce 2010 byla Bezděkova komise za stejným účelem a ve stejném složení sestavena podruhé.

Bezděkova komise připravila vládě dvě varianty důchodové reformy. Varianty reformy dále počítají například s dalším zvyšováním věku pro odchod do důchodu, či se zrušením doživotních vdovských a vdoveckých důchodů z důvodu možnosti sdílet vyměřovací základ mezi manžely. Dále pak Bezděkova komise navrhuje snížení pojistného na sociální zabezpečení z 28 % hrubé mzdy na 23 %,

snížení stropů pro placení pojistného ze šestinásobku průměrné mzdy na trojnásobek a zavedení jednotné sazby DPH ve výši 19 %

V první variantě by mohl občan odvádět z 23 % sociálního pojištění 3 % na individuální penzijní účet (nemusí se jednat jen o penzijní fondy), ve kterém by za něj investovaly soukromé fondy.

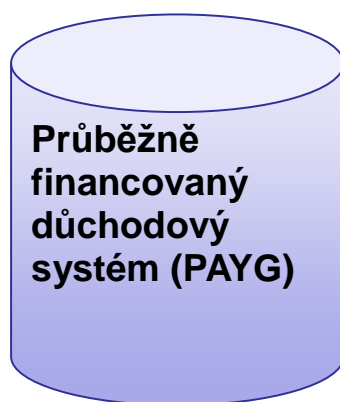

Zdroj: Návrh Bezděkovi komise

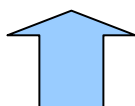
Účast v prvních dvou pilířích bude povinná pro všechny osoby mladší 40 let. Pro osoby staří 40 let zůstane zachován stávající důchodový systém

V druhé variantě by všech 23 % sociálního pojištění odváděno do státního pilíře. Občan by si ovšem mohl další 3 % spořit na individuálním penzijním účtu. Pokud by tak učinil, stát by mu přispěl stejnou částkou. Vstup do II. pilíře bude dobrovolný, poté však bude účast a odvádění pojistného povinné. Naspořené prostředky budou vypláceny formou doživotní renty. Pokud účastník sociálního pojištění nevstoupí do II. pilíře může si i nadále spořit pomocí penzijního připojištění za současných podmínek.

I. Pilíř

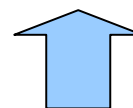
23 %

II. Pilíř

3 %

Zdroj: Návrh Bezděkovi komise

Individuální penzijní účty v obou případech spravovaly nestátní penzijní fondy. Důchod, by se po odchodu do penze vyplácel formou doživotních pravidelných měsíčních splátek. V případě úmrtí účastníka, by se zbylé naspořené finanční prostředky převedly na individuální penzijní účty dědiců.

5 Závěr

Rozhodne-li se občan České republiky zabezpečit si svůj důchod po finanční stránce, je jedna z alternativ Penzijní připojištění se státním příspěvkem, které formou státních příspěvků podporuje stát.

V rešeršní části byl stručně popsán historický vývoj a současný stav důchodového systému v České republice. Druhá část rešeršní části bakalářské práce je věnována penzijnímu připojištění se státním příspěvkem, jeho detailnímu rozboru a popisu druhů penzí, které si může účastník penzijního připojištění zvolit.

Ve praktické části bakalářské práce je na fiktivní osobě panu Stejskalovi rozebrána schopnost finančního zabezpečení na stáří pomocí penzijního připojištění.

V bakalářské části byl proveden výpočet důchodu pana Stejskala, který byl vynásoben průměrnou délkou dožití mužů v České republice. Následně byl proveden výpočet penzijního připojištění s průměrným zhodnocením 2,88 % a s možností daňových odpočtů.

Vypočtené hodnoty mezi potřebnou finanční částkou do důchodu a ziskem z penzijního připojištění se lišily cca. o 870 000 Kč, tedy částkou nezanedbatelnou.

Pan Stejskal, který si bude chtít do důchodu naspořit dostatečnou finanční rezervu bude muset spořit větší měsíční částku a to 2 500 Kč včetně příspěvku zaměstnavatele 500 Kč nebo své peníze ukládat do jiného finančního produktu, který mu přinese větší zhodnocení.

6 Seznam použité literatury

Odborná literatura:

- Příb, J.: Důchodové pojištění v České republice. Anag, 2000, ISBN 80-7263-035-0
- Příb, J.: Kdy do důchodu a za kolik. Grada publishing, 2006, ISBN 80-247-1433-7
- Revenda, Z. a kol.: Peněžní ekonomie a bankovníctví. Management Press, 1997, ISBN 80-85943-49-2
- Rys, V.: Česká sociální reforma (sociologická studie). Katrolinum, 2003, ISBN 80-246-0588-0

Internetové zdroje:

www.cnb.cz

www.czso.cz

Citace:

4. TRUBIČKOVÁ, Lenka . *Alternativní nástroje finančního zabezpečení důchodu..* Praha, 2008. 112 s. Diplomová práce. Česká zemědělská univerzita v Praze.
5. RYS, Vladimír. *Česká sociální reforma.* Praha : Karolinum, 2003. 170 s. ISBN 80-246-0588-0.
6. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik.* Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.
7. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik.* Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.
8. PŘIB, Jan; VOŘÍŠEK, Vladimír. *Důchodové předpisy s komentářem.* Praha : ANAG, 2010. 543 s. ISBN 978-80-7263-585-6.
9. PŘIB, Jan; VOŘÍŠEK, Vladimír. *Důchodové předpisy s komentářem.* Praha : ANAG, 2010. 543 s. ISBN 978-80-7263-585-6.
10. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik.* Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.
11. PŘIB, Jan; VOŘÍŠEK, Vladimír. *Důchodové předpisy s komentářem.* Praha : ANAG, 2010. 543 s. ISBN 978-80-7263-585-6.

12. PŘIB, Jan; VOŘÍŠEK, Vladimír. *Důchodové předpisy s komentářem*. Praha : ANAG, 2010. 543 s. ISBN 978-80-7263-585-6.
13. PŘIB, Jan; VOŘÍŠEK, Vladimír. *Důchodové předpisy s komentářem*. Praha : ANAG, 2010. 543 s. ISBN 978-80-7263-585-6.
14. PŘIB, Jan; VOŘÍŠEK, Vladimír. *Důchodové předpisy s komentářem*. Praha : ANAG, 2010. 543 s. ISBN 978-80-7263-585-6.
15. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.
16. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.
17. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.
18. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.
19. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.
20. PŘIB, Jan; VOŘÍŠEK, Vladimír. *Důchodové předpisy s komentářem*. Praha : ANAG, 2010. 543 s. ISBN 978-80-7263-585-6.
21. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.
22. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.
23. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.
24. PŘIB, Jan; VOŘÍŠEK, Vladimír. *Důchodové předpisy s komentářem*. Praha : ANAG, 2010. 543 s. ISBN 978-80-7263-585-6.
25. PŘIB, Jan; VOŘÍŠEK, Vladimír. *Důchodové předpisy s komentářem*. Praha : ANAG, 2010. 543 s. ISBN 978-80-7263-585-6.
26. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.
27. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.

28. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.
29. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.
30. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.
31. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.
32. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.
33. Zákon č. 42/1994 Sb. o penzijním připojištění se státním příspěvkem § 1 odstavec 2
34. Zákon č. 42/1994 Sb. o penzijním připojištění se státním příspěvkem § 4 odstavec 4
35. Zákon č. 42/1994 Sb. o penzijním připojištění se státním příspěvkem § 5 odstavec 1
36. Zákon č. 42/1994 Sb. o penzijním připojištění se státním příspěvkem § 7 odstavec 1
37. Penzijní plán číslo 4 penzijní fond ČS článek 2 str. 1
38. Penzijní plán číslo 4 penzijní fond ČS článek 13 str. 4
39. PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.
40. REVANDA, Zbyněk, et al. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha : Management Press, s.r.o., 2008. 627 s. ISBN 978-80-7261-132-4.
41. *Závěrečná zpráva*. Praha : Výkonný tým Bezděkovi komise, 2005. 119 s.
42. *Www.czso.cz* [online]. 2010 [cit. 2011-01-30]. Mzdy a náklady práce. Dostupné z WWW:
<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/prace_a_mzdy_prace>.
43. *Www.czso.cz* [online]. 2010 [cit. 2011-01-30]. Vybrané údaje o sociálním zabezpečení. Dostupné z WWW:
<<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/p/3202-10>>.

44. *Www.cnb.cz* [online]. 2005 [cit. 2011-01-30]. Inflace. Dostupné z WWW: <<http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/faq/inflace.pdf>>.
45. *Www.czso.cz* [online]. 2010 [cit. 2011-01-30]. Statistika rodinných účtů. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/rodinne_ucty>.

7 Přílohy

Obecný důchodový věk pojištěnců narozených v období let 1936 až 1968

	Rok narození	Obecný důchodový věk činí						
		u mužů	u žen s počtem vychovaných dětí					
			0	1	2	3	4	5 a více
	1936	60r + 2m	57r	56r	55r	54r	54r	53r
	1937	60r + 4m	57r	56r	55r	54r	54r	53r
	1938	60r + 6m	57r	56r	55r	54r	54r	53r
	1939	60r + 8m	57r + 4m	56r	55r	54r	54r	53r
	1940	60r + 10m	57r + 8m	56r + 4m	55r	54r	54r	53r
	1941	61r	58r	56r + 8m	55r + 4m	54r	54r	53r
	1942	61r + 2m	58r + 4m	57r	55r + 8m	54r + 4m	54r + 4m	53r
	1943	61r + 4m	58r + 8m	57r + 4m	56r	54r + 8m	54r + 8m	53r + 4m
	1944	61r + 6m	59r	57r + 8m	56r + 4m	55r	55r	53r + 8m
	1945	61r + 8m	59r + 4m	58r	56r + 8m	55r + 4m	55r + 4m	54r
	1946	61r + 10m	59r + 8m	58r + 4m	57r	55r + 8m	55r + 8m	54r + 4m
	1947	62r	60r	58r + 8m	57r + 4m	56r	56r	54r + 8m
	1948	62r + 2m	60r + 4m	59r	57r + 8m	56r + 4m	56r + 4m	55r
	1949	62r + 4m	60r + 8m	59r + 4m	58r	56r + 8m	56r + 8m	55r + 4m

	1950	62r + 6m	61r	59r + 8m	58r + 4m	57r	57r	55r + 8m
	1951	62r + 8m	60r + 4m	60r	58r + 8m	57r + 4m	57r + 4m	56r
	1952	62r + 10m	60r + 8m	60r + 4m	59r	57r + 8m	57r + 8m	56r + 4m
	1953	63r	62r	60r + 8m	59r + 4m	58r	58r	56r + 8m
	1954	63r + 2m	60r + 4m	61r	59r + 8m	58r + 4m	58r + 4m	57r
	1955	63r + 4m	60r + 8m	61r + 4m	60r	58r + 8m	58r + 8m	57r + 4m
	1956	63r + 6m	63r	61r + 8m	60r + 4m	59r	59r	57r + 8m
	1957	63r + 8m	60r + 4m	62r	60r + 8m	59r + 4m	59r + 4m	58r
	1958	63r + 10m	60r + 8m	62r + 4m	61r	59r + 8m	59r + 8m	58r + 4m
	1959	64r	64r	62r + 8m	61r + 4m	60r	60r	58r + 8m
	1960	64r + 2m	64r + 2m	63r	61r + 8m	60r + 4m	60r + 4m	59r
	1961	64r + 4m	64r + 4m	63r + 4m	62r	60r + 8m	60r + 8m	59r + 4m
	1962	64r + 6m	64r + 6m	63r + 8m	62r + 4m	61r	61r	59r + 8m
	1963	64r + 8m	64r + 8m	64r	62r + 8m	61r + 4m	61r + 4m	60r
	1964	64r + 10m	64r + 10m	64r + 4m	63r	61r + 8m	61r + 8m	60r + 4m
	1965	65r	65r	64r + 8m	63r + 4m	62r	62r	60r + 8m
	1966	65r	65r	65r	63r + 8m	62r + 4m	62r	61r
	1967	65r	65r	65r	64r	62r + 8m	62r	61r + 4m
	1968	65r	65r	65r	64r	63r	62r	61r + 8m

Zdroj: Kdy do důchodu a za kolik Jan Přib str. 126 - 127

Poznámka: „r“ znamená rok a „m“ znamená kalendářní měsíc

Výpočet starobního důchodu (vzorový příklad)

Pan Novák po studiu pracoval na vedoucí pozici ve firmě. Svůj důchodový věk dovršil dne 16. srpna 2010 a k tomuto dni získal celkem 46 roků a 52 dnů doby pojištění. O přiznání starobního důchodu požádal od 16. listopadu 2010, kdy skončil zaměstnání. V rozhodném období, tj. v období 1986 až 2010 pobíral v letech 1988, 1993 a 1997 celkem po 49 dnů nemocenské.

Nejprve je třeba stanovit výdělků za jednotlivé kalendářní roky rozhodného období a vynásobit je koeficientem nárůstu všeobecného vyměřovacího základu KNVVZ (viz. příloha str. 63), abychom získali tzv. roční vyměřovací základ RVZ.

<i>Rok</i>	<i>výdělků</i>	<i>KNVVZ</i>	<i>RVZ</i>	<i>VD*</i>
1986	55 032	7,9988	440 190	-
1987	56 581	7,8349	443 306	-
1988	63 582	7,6602	487 051	10
1989	67 100	7,4790	501 841	-
1990	88 877	7,2150	641 248	-
1991	115 351	6,2522	721 198	-
1992	140 758	5,1052	718 598	-
1993	211 060	4,0757	860 217	28
1994	305 183	3,4380	1 049 219	-
1995	367 543	2,9012	1 066 316	-
1996	365 548	2,4502	895 666	-
1997	389 834	2,2166	864 106	11
1998	385 607	2,0276	781 857	-
1999	392 521	1,8734	735 349	-
2000	412 356	1,7575	724 716	-
2001	414 124	1,6194	670 632	-
2002	452 628	1,5090	683 016	-
2003	471 125	1,4138	666 077	-
2004	489 321	1,3258	648 742	-
2005	492 524	1,2605	620 827	-
2006	501 367	1,1825	592 866	-
2007	505 120	1,1013	556 289	-
2008	510 034	1,0184	519 419	-
2009	525 287	1,0000	525 287	-
úhrn			16 414 030	49

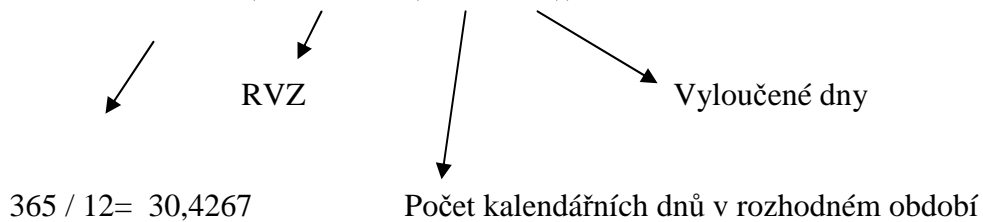
* vyloučené dny

Dále je třeba zjistit počet kalendářních dnů v rozhodném období 1986 až 2010.
(tj. 24 roků a 6 dní za přestupné roky)

$$24 * 365 + 6 = \mathbf{8766} \text{ dnů}$$

Nyní je možné spočítat osobní vyměřovací základ OVZ

$$OVZ = 30,4167 * (16\,414\,030 / (8\,766 - 49)) = 57\,275$$

Osobní vyměřovací základ činí **57 275 Kč** a nyní je zapotřebí provést redukci osobního vyměřovacího základu.

$$\begin{aligned} &= 10\,500 + (30\% \text{ z rozdílu částek } 27\,000 - 10\,500) + 10\% \text{ z rozdílu částek } 57\,275 - 27\,000) \\ &= 10\,500 + 30\% * 16\,500 + 10\% * 30\,275 \\ &= 10\,500 + 4\,950 + 3\,028 \\ &= \mathbf{18\,478 \text{ Kč}} \text{ vypočtený základ} \end{aligned}$$

Celková doba pojištění činí 46 roků do vzniku nároku a 92 dnů po vzniku nároku (jedno období po 90 kalendářních dnech). Proto CDP = 46 a DDP 1

$$SD = ((46 * 1,5) / 100) * 18\,478 + ((1 * 1,5) / 100) * 18\,478 = \mathbf{13\,027 \text{ Kč}}$$

K procentní výměře se nakonec připočte základní výměra ve výši 2 170 Kč

$$13\,027 + 2\,170 = \mathbf{\underline{15\,197 \text{ Kč}}}$$

Starobní důchod bude od 16. listopadu 2010 činit 15 197 Kč měsíčně

Koeficient nárůstu všeobecného vyměřovacího základu

<i>Důchody přiznané v roce 2010</i>		<i>Důchody přiznané v roce 2009</i>	
<i>rok rozhodného období</i>	<i>koeficient nárůstu VVZ</i>	<i>rok rozhodného období</i>	<i>koeficient nárůstu VVZ</i>
1986	7,9988	1986	7,9470
1987	7,8349	1987	7,7842
1988	7,6602	1988	7,6106
1989	7,4790	1989	7,4305
1990	7,2150	1990	7,1682
1991	6,2522	1991	6,2117
1992	5,1052	1992	5,0721
1993	4,0757	1993	4,0493
1994	3,4380	1994	3,4157
1995	2,9012	1995	2,8824
1996	2,4502	1996	2,4344
1997	2,2166	1997	2,2022
1998	2,0276	1998	2,0144
1999	1,8734	1999	1,8613
2000	1,7575	2000	1,7461
2001	1,6194	2001	1,6089
2002	1,5090	2002	1,4993
2003	1,4138	2003	1,4074
2004	1,3258	2004	1,3172
2005	1,2605	2005	1,2523
2006	1,1825	2006	1,1748
2007	1,1013	2007	1,0942
2008	1,0184	2008	1,0000
2009	1,0000		

Zdroj: Kdy do důchodu a za kolik Jan Přib str. 124 až 125

		Především vývoj			Stav účtu	Vložené příspěvky				Operace se sloupci dat				
Rok	Věk	Čas	k 31.12.	Klient	Firma	Stát	Celkem	H - I - K	0,15 x N	H - O		P + Q		
2010	25	0	0	1 500	500	150	2 150	Pro orientaci tiskněte i záhlaví řádků a sloupců.						
Stát příspěvek posílá čtvrtletně ve lhůtě 2 měsíců po ukončení čtvrtletí ***)														
Klient - řádné ukončení smlouvy														
Mějte jen žluté buňky.				Vložené příspěvky				Zisk z PP	15% daň z příjmu	Čistý stav účtu	Postupně ušetř.dañ	Celkem po zdanění		
Měsíčně přispívá	Rok	Věk	Čas	Stav účtu	Klient	Firma	Stát	Celkem						
Klient	Stát **)	2010	26	1	38 299	31 500	6 500	1 950	39 950	4 849	727	37 572	1 800	39 372
2 500	150	2011	27	2	77 715	61 500	12 500	3 750	77 750	12 465	1 870	75 845	3 600	79 445
Firma	Celkem	2012	28	3	118 281	91 500	18 500	5 550	115 550	21 231	3 185	115 096	5 400	120 496
500	3 150	2013	29	4	160 031	121 500	24 500	7 350	153 350	31 181	4 677	155 354	7 200	162 554
		2014	30	5	202 999	151 500	30 500	9 150	191 150	42 349	6 352	196 647	9 000	205 647
		2015	31	6	247 221	181 500	36 500	10 950	228 950	54 771	8 216	239 005	10 800	249 805
		2016	32	7	292 734	211 500	42 500	12 750	266 750	68 484	10 273	282 461	12 600	295 061
Klient		2017	33	8	339 574	241 500	48 500	14 550	304 550	83 524	12 529	327 045	14 400	341 445
Daňový odpočet **)		2018	34	9	387 781	271 500	54 500	16 350	342 350	99 931	14 990	372 791	16 200	388 991
pásmo[%]	15	2019	35	10	437 395	301 500	60 500	18 150	380 150	117 745	17 662	419 733	18 000	437 733
měsíční	1 000	2020	36	11	488 457	331 500	66 500	19 950	417 950	137 007	20 551	467 906	19 800	487 706
roční	12 000	2021	37	12	541 009	361 500	72 500	21 750	455 750	157 759	23 664	517 345	21 600	538 945
		2022	38	13	595 094	391 500	78 500	23 550	493 550	180 044	27 007	568 087	23 400	591 487
Vznik smlouvy o PP		2023	39	14	650 757	421 500	84 500	25 350	531 350	203 907	30 586	620 171	25 200	645 371
Měsíc	1 12	2024	40	15	708 045	451 500	90 500	27 150	569 150	229 395	34 409	673 636	27 000	700 636
Rok	2010	2025	41	16	767 004	481 500	96 500	28 950	606 950	256 554	38 483	728 521	28 800	757 321
PP je do věku		2026	42	17	827 683	511 500	102 500	30 750	644 750	285 433	42 815	784 868	30 600	815 468
50	0	2027	43	18	890 134	541 500	108 500	32 550	682 550	316 084	47 413	842 721	32 400	875 121
60	1	2028	44	19	954 406	571 500	114 500	34 350	720 350	348 556	52 283	902 123	34 200	936 323
		2029	45	20	1 020 554	601 500	120 500	36 150	758 150	382 904	57 436	963 118	36 000	999 118
Stát přispívá		2030	46	21	1 088 632	631 500	126 500	37 950	795 950	419 182	62 877	1 025 755	37 800	1 063 555
podle klienta [Kč]		2031	47	22	1 158 697	661 500	132 500	39 750	833 750	457 447	68 617	1 090 080	39 600	1 129 680
Klient	Stát	2032	48	23	1 230 806	691 500	138 500	41 550	871 550	497 756	74 663	1 156 143	41 400	1 197 543
100-199	50+40%	2033	49	24	1 305 020	721 500	144 500	43 350	909 350	540 170	81 026	1 223 994	43 200	1 267 194
200-299	90+30%	2034	50	25	1 381 398	751 500	150 500	45 150	947 150	584 748	87 712	1 293 686	45 000	1 338 686
300-399	120+20%	2035	51	26	1 460 006	781 500	156 500	46 950	984 950	631 556	94 733	1 365 273	46 800	1 412 073
400-499	140+10%	2036	52	27	1 540 907	811 500	162 500	48 750	1 022 750	680 657	102 099	1 438 808	48 600	1 487 408
500 a víc	150	2037	53	28	1 624 169	841 500	168 500	50 550	1 060 550	732 119	109 818	1 514 351	50 400	1 564 751
		2038	54	29	1 709 861	871 500	174 500	52 350	1 098 350	786 011	117 902	1 591 959	52 200	1 644 159
3. a další roky		2039	55	30	1 798 053	901 500	180 500	54 150	1 136 150	842 403	126 360	1 671 693	54 000	1 725 693
od vzniku smlouvy		2040	56	31	1 888 819	931 500	186 500	55 950	1 173 950	901 369	135 205	1 753 614	55 800	1 809 414
byly příspěvky [Kč]		2041	57	32	1 982 233	961 500	192 500	57 750	1 211 750	962 983	144 447	1 837 786	57 600	1 895 386
Klient	Stát	2042	58	33	2 078 372	991 500	198 500	59 550	1 249 550	1 027 322	154 098	1 924 274	59 400	1 983 674
100-199	40+32%	2043	59	34	2 177 318	1 021 500	204 500	61 350	1 287 350	1 094 468	164 170	2 013 148	61 200	2 074 348
200-299	72+24%	2044	60	35	2 177 319	1 021 501	204 501	61 351	1 287 351	1 094 469	164 171	2 013 149	61 201	2 074 349
300-399	96+16%	2045	61	36	2 383 954	1 051 501	210 501	63 151	1 325 153	1 269 302	190 395	2 193 559	64 800	2 258 359
400-499	112+8%	2046	62	37	2 491 816	1 081 501	216 501	64 951	1 362 953	1 345 364	201 805	2 290 011	66 600	2 356 611
500 a víc	120	2047	63	38	2 602 825	1 111 501	222 501	66 751	1 400 753	1 424 573	213 686	2 389 139	68 400	2 457 539
		2048	64	39	2 717 074	1 141 501	228 501	68 551	1 438 553	1 507 022	226 053	2 491 021	70 200	2 561 221
Roční úrok [%]		2049	65	40	2 834 656	1 171 501	234 501	70 351	1 476 353	1 592 804	238 921	2 595 735	72 000	2 667 735
Dosažený	6,00	2050	66	41	2 955 670	1 201 501	240 501	72 151	1 514 153	1 682 018	252 303	2 703 367	73 800	2 777 167
Popl.spr.	2,00	2051	67	42	3 080 214	1 231 501	246 501	73 951	1 551 953	1 774 762	266 214	2 814 000	75 600	2 889 600
Připsaný	2,88	2052	68	43	3 208 393	1 261 501	252 501	75 751	1 589 753	1 871 141	280 671	2 927 722	77 400	3 005 122

